

**2022–2030 METŲ PLĖTROS PROGRAMOS VALDYTOJOS LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJOS
APLINKOS APSAUGOS IR KLIMATO KAITOS VALDYMO PLĖTROS PROGRAMA**

**I SKYRIUS
PLĖTROS PROGRAMOS PASKIRTIS**

Valstybės veiklos sritis

2. APLINKA, MIŠKAI IR KLIMATO KAITA

Nacionalinio pažangos plano (toliau – NPP) pažangos uždavinių (toliau – uždavinys) įtraukimo į 2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos (toliau – AM) aplinkos apsaugos ir klimato kaitos valdymo plėtros programą (toliau – Programa) logika
Į Programą įtraukti 2021–2030 m. nacionalinio pažangos plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998 „Dėl 2021–2030 metų Nacionalinio pažangos plano patvirtinimo“, 6 strateginio tikslo (toliau – tikslas) „Užtikrinti gerą aplinkos kokybę ir gamtos išteklių naudojimo darną, saugoti biologinę įvairovę, švelninti Lietuvos poveikį klimato kaitai ir didinti atsparumą jos poveikiui“ uždaviniai:

6.4. „Švelninti poveikį klimato kaitai, įskaitant gyvenamųjų ir savivaldybių viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimą ir energijos iš atsinaujinančių išteklių naudojimo skatinimą“;

6.6. „Sustiprinti gebėjimą prisitaikyti ir padidinti gamtinių ekosistemų ir šalies ūkio sektorių atsparumą klimato kaitos pokyčiams“;

6.7. „Gerinti vandens telkinių būklę bei didinti vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumą ir efektyvumą“;

6.8. „Išsaugoti ir atkurti biologinę įvairovę, ekosistemų, jų paslaugų kokybę bei kraštovaizdžio savitumą ir užtikrinti darnų gamtos išteklių naudojimą“;

6.10. „Mažinti susidarančių atliekų kiekį ir efektyviai jas tvarkyti“;

6.11. „Stiprinti neigiamo poveikio aplinkai prevenciją, aplinkos monitoringą ir aplinkos apsaugos kontrolę“.

Programos įgyvendinimas prisidės prie siekio įgyvendinti tarptautinius susitarimus darnaus vystymosi srityje, visų pirma – Jungtinių Tautų darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 metų, priimtą Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos 2015 m. rugsėjo 25 d. rezoliucija Nr. 70/1 „Keiskime mūsų pasaulį: Darnaus vystymosi darbotvarkė iki 2030 metų“. Uždavinių ir pažangos priemonių (toliau – priemonės) sąsajos su Jungtinių Tautų 2015 m. patvirtintais darnaus vystymosi tikslais ir uždaviniais nurodomos priede „2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos aplinkos apsaugos ir klimato kaitos valdymo plėtros programos sąsajos su Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslais ir uždaviniais“.

NPP uždavinys, kodas ir pavadinimas

6.4 uždavinys „Švelninti poveikį klimato kaitai, įskaitant gyvenamųjų ir savivaldybių viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimą ir energijos iš atsinaujinančių išteklių naudojimo skatinimą“

NPP uždavinio rodiklis ir (ar) tikslo rodiklis

NPP 6 tikslo rodikliai:

6.1. Išmetamų į atmosferą šiltnamio efektą sukeliančių dujų (toliau – ŠESD) kiekio pokytis ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje (ATLPS)

dalyvaujančiuose sektoriuose, palyginti su 2005 m., procentais (2018 m. – -40,7; 2025 m. – -45; 2030 m. – -50).

6.2. Išmetamų į atmosferą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio pokytis ES ATLPS nedalyvaujančiuose sektoriuose, palyginti su 2005 m., procentais (2018 m. – 12,2, 2025 m. – -6,4; 2030 m. – -25).

6.7. Išmetamo į aplinkos orą teršalų kiekio (smulkiųjų kietųjų dalelių ($KD_{2,5}$)) pokytis, palyginti su 2005 m., procentais (2019 m. – -37, 2025 m. – -41, 2030 m. – -45).

NPP 6.4 uždavinio rodiklis:

6.4.1. Sutaupyta daugiabučių namų ir savivaldybių viešųjų pastatų ūkyje energijos suminis kiekis, GWh (2020 m. – 0 (1 pastaba), 2025 m. – 584, 2030 m. – 5336).

1 problema. Neefektyviai ir neracionaliai naudojama energija ir energetiniai ištekliai pastatų sektoriuje

Spręstinios problemos priežastys (šalinamos vienu metu):

- 1.1. Energetiškai neefektyvūs pastatai.
 - 1.1.1. Netinkama pastatų savininkų (energijos vartotojų) elgsena.
 - 1.1.2. Valstybės politikos nuoseklumo stoka.
- 1.2. Neišnaudotas centralizuotas šilumos gamybos ir tiekimo potencialas.
- 1.3. Nepakankami pastatų renovacijos tempai.
 - 1.3.1. Riboti renovacijos sistemos gebėjimai suplanuoti ir įgyvendinti kompleksinius, įtraukius ir veiksmingai koordinuotus sprendimus.
 - 1.3.2. Riboti pastatų savininkų finansiniai ištekliai.
 - 1.3.3. Lėtas ir nenašus pastatų atnaujinimo procesas.

Priemonės, kuriomis sprendžiama problema:

02-001-06-04-01 „Skatinti pastatų renovaciją“ (*šalinamos 1.1 ir 1.3 priežastys*).

Prie 1.1 ir 1.3 priežasčių šalinimo prisideda AM ir partnerių vykdomas integruotas projektas „Energijos efektyvumo didinimas Lietuvoje“, finansuojamas ES Aplinkos ir klimato politikos programos (LIFE) ir testinėmis bendrojo finansavimo lėšomis.

02-001-06-04-02 „Didinti klimato kaitos politikos veiksmingumą“ (*prisideda prie 1.2 priežasties šalinimo*).

Priemonės, numatytos kitose plėtros programose:

2021–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos energetikos plėtros programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. gruodžio 8 d. nutarimu Nr. 1064 „Dėl 2021–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos energetikos plėtros programos patvirtinimo“ (toliau – Energetikos PP), priemonės:

03-001-06-05-01 „Įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumą didinančias priemones viešuosiuose centrinių valdžios pastatuose, individualiuose gyvenamuosiuose namuose ir įmonėse“ (*prisideda prie 1.2 ir 1.3 priežasčių šalinimo*).

03-001-06-03-04 „Įgyvendinti centralizuoto šilumos, karšto vandens ir vėsumos tiekimo sistemų energijos vartojimo efektyvumą didinančias priemones“ (*prisideda prie 1.2 priežasties šalinimo*).

2 problema. Išmetamas didelis šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis

Spręstinios problemos priežastys (išdėstytos prioriteto tvarka):

- 2.1. Esama klimato kaitos valdymo politika nepakankama pasiekti ambicingus 2030 m. ir vėlesnius išmetamo ŠESD kiekio mažinimo tikslus.

- 2.1.1. Trūksta institucinių gebėjimų prognozuoti išmetamų ŠESD kiekį ir vertinti poveikį.
- 2.1.2. Trūksta reglamentavimo ir vieningos metodikos CO₂ taršos rodikliams skaičiuoti ir paskatų įmonėms tai taikyti.
- 2.1.3. Trūksta paskatų gyventojams naudoti klimatui draugiškas ir išmetamų ŠESD kiekį mažinančias priemones, ypač renkantis mažiau taršias transporto priemones.
- 2.1.4. Neužtikrinamas tvarus investavimas (*giluminės priežastys nagrinėjamos 2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos finansų ministerijos tvarių viešųjų finansų plėtros programoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. kovo 9 d. nutarimu Nr. 209 „Dėl 2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos finansų ministerijos tvarių viešųjų finansų plėtros programos patvirtinimo“ (toliau – Tvarių viešųjų finansų PP), įgyvendinant 8.5 uždavinį).*
- 2.1.5. Žmogiškųjų išteklių ir švietimo programų neatitikimas darbo rinkos poreikiams, susijusiems su klimato kaitos keliamais iššūkiais.
- 2.1.5.1. Švietimo programos nepakankamai atitinka darbo rinkos poreikius (*giluminės priežastys nagrinėjamos 2021–2030 m. plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos švietimo plėtros programoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. gruodžio 1 d. nutarimu Nr. 1016 „Dėl 2021–2030 m. plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Švietimo plėtros programos patvirtinimo“ (toliau – Švietimo PP), įgyvendinant 3.4 ir 3.5 uždavinius).*
- 2.1.5.2. Trūksta reikiamos kvalifikacijos darbuotojų (*asmenų kvalifikacijos trūkumas, ribojantis įsidarbinimo galimybes, darbo pasiūlos ir paklausos neatitikimas, Europos žaliasis kursas, kartu su kitomis globaliomis tendencijomis, įtaka, lemianti atitinkamos kvalifikacijos darbuotojų poreikį, taip pat nagrinėjami 2021–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos įtraukios darbo rinkos plėtros programoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. lapkričio 10 d. nutarimu Nr. 929 „Dėl 2021–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos įtraukios darbo rinkos plėtros programos patvirtinimo“ (toliau – Įtraukios darbo rinkos PP), įgyvendinant 2.3 uždavinį).*
- 2.1.6. Valstybinio požiūrio į vystomąjį bendradarbiavimą klimato kaitos srityje stoka.
- 2.2. Nepakankamai taikoma išmetamų ŠESD kiekį mažinančių priemonių įvairiuose ūkio sektoriuose.
- 2.2.1. Transporto sektorius generuoja didžiausią išmetamų ŠESD kiekio dalį Lietuvoje (*giluminės priežastys nagrinėjamos 2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos susisiekimo plėtros programoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. kovo 16 d. nutarimu Nr. 245 „Dėl 2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos susisiekimo plėtros programos patvirtinimo“ (toliau – Susisiekimo PP), įgyvendinant 6.1 uždavinį).*
- 2.2.2. Neefektyviai ir neracionaliai naudojama energija ir energetiniai ištekliai pastatų sektoriuje (*giluminės priežastys nagrinėjamos Programos I problemoje).*
- 2.2.3. Elektros iš AEI dalis, palyginti su Lietuvos bendruoju galutiniu elektros energijos suvartojimu, sudaro 18,79 proc. (2019 m.), siekiama 50 proc. (2030 m.), maža AEI dalis, palyginti su galutiniu energijos suvartojimu: 25,47 proc. (2019 m.), siekiama 50 proc. (2030 m.) (*giluminės priežastys nagrinėjamos Energetikos PP įgyvendinant 6.3 uždavinį).*
- 2.2.4. Nepakankamai plečiamas tvarus ūkininkavimas, neefektyvus mažai išskiriančių ŠESD technologijų diegimas, investicijų trūkumas žemės ūkio sektoriuje (*giluminės priežastys nagrinėjamos 2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos žemės ir maisto ūkio, kaimo plėtros bei žuvininkystės plėtros programoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. vasario 23 d. nutarimu Nr. 148 „Dėl 2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos žemės ir maisto ūkio, kaimo plėtros bei žuvininkystės plėtros programos patvirtinimo“ (toliau – Žemės ir maisto ūkio, kaimo plėtros bei žuvininkystės PP), įgyvendinant 6.2 uždavinį).*

2.2.5. Žemas išteklių panaudojimo efektyvumas pramonėje (*giluminės priežastys nagrinėjamos 2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos ekonomikos transformacijos ir konkurencingumo plėtros programoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. kovo 16 d. nutarimu Nr. 247 „Dėl 2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos ekonomikos transformacijos ir konkurencingumo plėtros programos patvirtinimo“ (toliau – Ekonomikos transformacijos ir konkurencingumo PP), įgyvendinant 1.4 uždavinį).*

2.2.6. Didėjantis susidarančių atliekų kiekis ir nepakankamai efektyvus atliekų tvarkymas (*giluminės priežastys nagrinėjamos įgyvendinant Programos 6.10 uždavinį).*

Priemonės, kuriomis sprendžiama problema:

02-001-06-04-02 „Didinti klimato kaitos politikos veiksmingumą“ (*šalinamos 2.1.1–2.1.3 ir 2.1.6 priežastys, prisideda prie 2.2 priežasties šalinimo).*

Prie 2.1.1–2.1.2 priežasčių šalinimo prisidės AM ir partnerių vykdomas integruotas projektas „Energinis efektyvumo didinimas Lietuvoje“, finansuojamas ES Aplinkos ir klimato politikos programos (LIFE) ir testinėmis bendrojo finansavimo lėšomis.

02-001-06-04-01 „Skatinti pastatų renovaciją“ (*šalinama 2.2.2 priežastis).*

02-001-06-10-02 „Skatinti atliekų perdirbimą ir antrinių žaliavų panaudojimą“ (*šalinama 2.2.6 priežastis).*

Priemonės, numatytos kitose plėtros programose:

2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos viešojo valdymo plėtros programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. kovo 9 d. nutarimu Nr. 206 „Dėl 2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos viešojo valdymo plėtros programos patvirtinimo“ (toliau – Viešojo valdymo PP), priemonė (*prisideda prie 2.1.1 priežasties šalinimo).*

01-001-08-03-01 „Sukurti modernią viešojo valdymo institucijų žmogiškųjų išteklių valdysenos sistemą“.

Tvarių viešųjų finansų PP priemonė (*šalinama 2.1.4 priežastis).*

04-001-08-05-04 „Stiprinti viešojo ir privataus sektorių partnerystę ir skatinti privačių investicijų pritraukimą“.

2021–2030 m. plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos švietimo plėtros programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. gruodžio 1 d. nutarimu Nr. 1016 „Dėl 2021–2030 m. plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Švietimo plėtros programos patvirtinimo“ (toliau – Švietimo PP), priemonės (*šalinama 2.1.5.1 priežastis).*

12-003-03-04-02 „Užtikrinti efektyvų mokslo ir studijų sistemos valdymą“.

12-003-03-04-03 „Sukurti rinkos poreikius atliepiančią profesinio ugdymo sistemą“.

12-003-03-05-01 „Įdiegti vieną langelį karjerai planuoti ir įgūdžiams tobulinti“.

Įtraukios darbo rinkos PP priemonės (*prisideda prie 2.1.5.2 priežasties šalinimo).*

09-001-02-03-02 „Didinti pažeidžiamų asmenų grupių užimtumą“.

09-001-02-03-01 „Užtikrinti ADRP (2 pastaba) priemonių finansavimą, veiksmingumą ir efektyvumą“.

2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos užsienyje matomos ir įtakingos Lietuvos plėtros programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. kovo 2 d. nutarimu Nr. 188 „Dėl 2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos užsienyje matomos ir įtakingos Lietuvos plėtros programos patvirtinimo“, priemonė (*prisidedama prie 2.1.6 priežasties šalinimo).*

14-001-09-01-02 „Didinti Lietuvos žinomumą ir įtaką tarptautinėje bendruomenėje“.

Susisiekimo PP priemonės (*prisideda prie 2.1.3 priežasties šalinimo, šalinama 2.2.1 priežastis).*

10-001-06-01-01 „Skatinti alternatyvių degalų naudojimą transporto sektoriuje“.

10-001-06-01-02 „Skatinti darnų judumą“.

10-002-06-01-03 (RE) „Skatinti darnų judumą miestuose“.

Energetikos PP priemonės (*šalinama 2.2.3 priežastis*):

03-001-06-03-03 „Igyvendinti degalų iš AEI gamybos priemones ir plėtoti jų panaudojimo infrastruktūrą transporto sektoriuje“ (*taip pat prisideda prie 2.2.1 priežasties šalinimo*).

03-001-06-03-04 „Igyvendinti centralizuoto šilumos, karšto vandens ir vėsumos tiekimo sistemų energijos vartojimo efektyvumą didinančias priemones“.

03-001-06-03-05 „Igyvendinti AEI panaudojimą šilumos ir vėsumos gamybai didinančias priemones centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sektoriuje“.

03-001-06-05-01 „Igyvendinti energijos vartojimo efektyvumą didinančias priemones viešuosiuose centrinės valdžios pastatuose, individualiuose gyvenamuosiuose namuose ir įmonėse“.

Žemės ir maisto ūkio, kaimo plėtros bei žuvininkystės PP priemonė (*šalinama 2.2.4 priežastis*):

15-001-06-02-01 „Pritaikyti aplinkos, klimato kaitos ir kitus valdymo įsipareigojimus bei inovatyvias, tausias technologijas žemės ūkio ir miškininkystės veikloje“.

Ekonomikos transformacijos ir konkurencingumo PP priemonė (*šalinama 2.2.5 priežastis*):

05-001-01-04-02 „Skatinti įmones pereiti link neutralios klimatui ekonomikos“.

NPP uždavinys, kodas ir pavadinimas

6.6 uždavinys „Sustiprinti gebėjimą prisitaikyti ir padidinti gamtinių ekosistemų ir šalies ūkio sektorių atsparumą klimato kaitos pokyčiams“

NPP uždavinio rodiklis ir (ar) tikslo rodiklis

NPP 6.6 uždavinio rodikliai:

6.6.1. Su klimatu susijusių ekonominių nuostolių dalis nuo BVP (per metus), procentais (2018 m. – 0,08; 2025 m. – $\leq 0,08$; 2030 m. – $\leq 0,08$).

6.6.2. Be valymo išleistų paviršinių nuotekų dalis, procentais (2020 m. – 46,59; 2025 m. – 42; 2030 m. – 36).

3 problema. Gamtinės ekosistemos, šalies infrastruktūra, ūkio sektoriai neatsparūs didėjančioms klimato kaitos keliamoms grėsmėms ir poveikiui

Spręstinios problemos priežastys (šalinamos vienu metu):

3.1. Riboti gebėjimai pasirengti didėjančioms klimato kaitos keliamoms grėsmėms ir poveikiui.

3.1.1. Neišvystytas sektorių sisteminis planavimas atsižvelgiant į ateities klimato sąlygas.

3.1.2. Trūksta mokslinių tyrimų, stebėjimų ir duomenų apie klimato kaitos poveikį visuomenės sveikatai, biologinei įvairovei, gamtinėms ekosistemoms, žemės ūkiui, infrastruktūrai, kultūros paveldui ir kt.

3.1.3. Hidrometeorologinių stebėjimų ir perspėjimų apie pavojingus reiškinius informacija netenkina prisitaikymo prie klimato kaitos, visuomenės ir verslo saugumo poreikių

3.1.4. Nepasiruošta prisitaikyti prie mažėjančio upių nuotėkio ir galimų hidrologinių sausrų.

3.1.5. Visuomenė per mažai dalyvauja sprendžiant klimato kaitos problemas.

3.2. Per mažai taikoma prisitaikymui prie klimato kaitos skirtų priemonių.

3.2.1. Inžinerinės infrastruktūros ir statinių valdysenos sprendimai nėra efektyviai reglamentuoti, pagrįsti pažangiomis žiniomis apie atsparumą klimato kaitai, prisitaikymą prie besikeičiančių klimato sąlygų, kas didina inžinerinės infrastruktūros ir statinių pažeidžiamumą ekstremalių reiškinių metu ir su tuo susijusius ekonominius nuostolius.

- 3.2.2. Per mažai įdiegta potvynių rizikos valdymo priemonių.
- 3.2.3. Neišnaudojamos galimybės formuoti atsparesnius klimato kaitai medynus, klimato pokyčiams nepritaikyta miškų priešgaisrinė ir sanitarinė apsauga.
- 3.2.4. Įprastinėms žemės ūkio kultūroms sunku prisitaikyti prie besikeičiančio klimato (*giluminės priežastys nagrinėjamos Žemės ir maisto ūkio, kaimo plėtros bei žuvininkystės PP įgyvendinant 6.2 uždavinį*).
- 3.2.5. Baltijos jūros krantai neatsparūs jūros lygio kilimui ir ekstremaliems meteorologiniams reiškiniams.
- 3.2.6. Miestai nepakankamai atsparūs poplūdžiams.

Priemonės, kuriomis sprendžiama problema:

02-001-06-06-01 „Didinti atsparumą ekstremaliesiems hidrometeorologiniams reiškiniams“ (*šalinamos 3.1.1–3.1.5, 3.2.2 ir 3.2.5 priežastys*).

02-001-06-04-01 „Skatinti pastatų renovaciją“ (*šalinama 3.2.1 priežastis*).

02-001-06-08-04 „Skatinti miškų plėtrą ir darnų miškų sektoriaus vystymąsi“ (*šalinama 3.2.3 priežastis*).

02-001-06-08-02 (RE) „Plėtoti žaliąją infrastruktūrą urbanizuotoje aplinkoje“ (*prisideda prie 3.2.6 priežasties šalinimo*).

Priemonės, numatytos kitose plėtros programose:

2022–2030 m. plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo plėtros programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 66 „Dėl 2022–2030 m. plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo plėtros programos patvirtinimo“ (toliau –Sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo PP), priemonė (*prisideda prie 3.1.1 priežasties šalinimo*):

11-001-02-10-01 „Gerinti grėsmių bei rizikos sveikatai veiksnių valdymą“.

Susisiekimo PP priemonės (*prisideda prie 3.2.1 priežasties šalinimo*):

10-001-06-01-01 „Skatinti alternatyvių degalų naudojimą transporto sektoriuje“.

10-001-06-01-02 „Skatinti darnų judumą“.

10-002-06-01-03 (RE) „Skatinti darnų judumą miestuose“.

Lietuvos Respublikos Seimo tvirtinamos plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos viešojo saugumo stiprinimo plėtros programos priemonės (*prisidės prie 3.1.3 ir 3.2.2 priežasčių šalinimo*).

Žemės ir maisto ūkio, kaimo plėtros bei žuvininkystės PP priemonė:

15-001-06-02-03 „Atkurti ir gerinti su žemės ūkiu ir miškininkyste susijusias ekosistemas“ (*šalinama 3.2.4 priežastis*).

NPP uždavinys, kodas ir pavadinimas

6.7 uždavinys „Gerinti vandens telkinių būklę bei didinti vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumą ir efektyvumą“

NPP uždavinio rodiklis ir (ar) tikslo rodiklis

NPP 6.7 uždavinio rodikliai:

6.7.1. Geros būklės vandens telkinių dalis, procentais (2015 m. – 53; 2025 m. – 90; 2030 m. – 100).

6.7.2. Gyventojų, aprūpinamų geriamojo vandens tiekimo paslaugomis, dalis, palyginti su visais gyventojais, procentais (2017 m. – 81,8 (3 pastaba); 2025 m. – 86; 2030 m. – 90).

6.7.3. Gyventojų, aprūpinamų centralizuotai teikiamomis nuotekų tvarkymo paslaugomis, dalis, palyginti su visais gyventojais, procentais (2017 m. – 77,6 (4 pastaba); 2025 m. – 85; 2030 m. – 95).

6.7.4. Efektyviai veikiančių viešųjų geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įmonių dalis, procentais (2020 m. – 45; 2025 m. – 65, 2030 m. – 100).

4 problema. Dalis vandens telkinių nėra geros būklės

Spręstinios problemos priežastys (išdėstytos prioriteto tvarka):

- 4.1. Neefektyvi vandens telkinių valdymo sistema.
 - 4.1.1. Trūksta išteklių vandens telkinių būklės priemonėms įgyvendinti, aiškaus funkcijų tarp AM ir kitų institucijų pasiskirstymo.
 - 4.1.2. Trūksta patikimos informacijos (stebėsenos, studijų ir kt.) situacijai įvertinti ir įrodymais grįžtiems sprendimams priimti.
 - 4.1.3. Ribotos galimybės vykdyti aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę vandenų srityje.
 - 4.1.4. Trūksta visuomenės sąmoningumo vandenų valdymo srityje.
 - 4.1.5. Trūksta tarpvalstybinio bendradarbiavimo vandens telkinių taršai valdyti.
- 4.2. Didėja pasklidoji žemės ūkio tarša.
- 4.3. Pažeistas upių vientisumas, natūralios hidromorfologinės savybės, žuvų migraciją trikdo kliūtys upėse.
 - 4.3.1. Didelis užtvankų skaičius lemia upėms būdingų gyvūnų ir augalų rūšių nykimą.
 - 4.3.2. 57 iš 98 hidroelektrinių daro reikšmingą neigiamą poveikį vandens telkinių būklei ir neleidžia pasiekti geros būklės statuso.
 - 4.3.3. Neigiamas sausinamosios melioracijos poveikis.
- 4.4. Ūkinės veiklos, vertinant pagal geros aplinkos būklės kokybinius deskriptorius, Baltijos jūros ekosistemoms sukelia neigiamus poveikius.
- 4.5. Dalis nuotekų į vandens telkinius išleidžiamos netinkamos kokybės ir neleidžia pasiekti paviršiniams vandens telkiniams keliamų vandensaugos tikslų.
 - 4.5.1. Netinkamai išvalomos individualios, miestų ir gyvenviečių, pramonės nuotekos nuotekų valymo įrenginiuose (*giluminės problemos priežastys bus analizuojamos rengiant regionų plėtros planus*).
 - 4.5.2. Ne visos paviršinės nuotekos išvalomos iki būtinų reikalavimų.

Priemonės, kuriomis sprendžiama problema:

- 02-01-06-07-01** „Gerinti vandens telkinių būklę“ (*šalinamos 4.1.1–4.1.2, 4.1.4 ir 4.1.5 priežastys, prisideda prie 4.5.1 priežasties šalinimo*).
- 02-001-06-11-01** „Stiprinti neigiamo poveikio aplinkai prevenciją ir valdymą“ (*šalinama 4.1.3 priežastis*).
- 02-001-06-08-01** „Išsaugoti biologinę įvairovę“ (*šalinamos 4.3.1 ir 4.3.2 priežastys*).
- 02-001-06-07-02 (RE)** „Didinti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumą“ (*prisideda prie 4.5.1 priežasties šalinimo*).
- 02-001-06-08-02 (RE)** „Plėtoti žaliąją infrastruktūrą urbanizuotoje aplinkoje“ (*prisideda prie 4.5.2 priežasties šalinimo*).
- 4.1.1, 4.1.2 ir 4.1.5 priežastys iš dalies bus šalinamos AM vykdant tęstinę veiklą.

Priemonės, numatytos kitose plėtros programose:

Viešojo valdymo PP priemonė (*prisideda prie 4.1.1 ir 4.1.3 priežasčių šalinimo*):

01-001-08-03-01 „Sukurti modernią viešojo valdymo institucijų žmoniškųjų išteklių valdysenos sistemą“.

Žemės ir maisto ūkio, kaimo plėtros bei žuvininkystės PP priemonės:

15-001-06-02-01 „Pritaikyti aplinkos, klimato kaitos ir kitus valdymo įsipareigojimus bei inovatyvias, tausias technologijas žemės ūkio ir miškininkystės veikloje“ (*šalinama 4.2 priežastis*).

15-001-06-02-03 „Atkurti ir gerinti su žemės ūkiu ir miškininkyste susijusias ekosistemas“ (*prisideda prie 4.2, 4.3.3 ir 4.4 priežasčių šalinimo*).

15-001-01-14-01 „Nustatyti ir įdiegti į gamybą tvarios žemės ūkio gamybos ir perdirbimo principus, užtikrinant produktyvumą ir konkurencingumą vietos ir eksporto rinkose“ (*prisideda prie 4.3.3 priežasties šalinimo*).

5 problema. Nepakankamas geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumo ir kokybės užtikrinimas

Spręstinios problemos priežastys (išdėstytos prioriteto tvarka):

5.1. Per mažai gyventojų aprūpinama viešai teikiamomis geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugomis (*centralizuotomis ir decentralizuotomis sistemomis*), per mažai gyventojų, prisijungusių prie jau centralizuotai teikiamų nuotekų tvarkymo paslaugų (*giluminės problemos priežastys bus analizuojamos rengiant regionų plėtros planus*).

5.2. Neefektyvi geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įmonių veikla neužtikrina geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumo ir kokybės, sektoriaus tvarumo, Europos Sąjungos ir nacionalinių teisės aktų reikalavimų įgyvendinimo.

5.2.1. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo veiklos reguliavimas nepakankamai skatina įmonių veikos efektyvumą, paslaugų kokybę ir plėtrą, sektoriaus gebėjimą išsilaikyti iš veiklos pajamų.

5.2.2. Nėra išnaudojama masto ekonomija (*giluminės problemos priežastys bus analizuojamos rengiant regionų plėtros planus*).

5.3. Netinkamai tvarkomos nuotekos individualiose nuotekų sistemose ir neefektyvi jų aplinkos apsaugos valstybinė kontrolė.

Priemonės, kuriomis sprendžiama problema:

02-001-06-07-02 (RE) Didinti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumą“ (*šalinamos 5.1 ir 5.2.2 priežastys*).

02-001-06-11-01 „Stiprinti neigiamo poveikio aplinkai prevenciją ir valdymą“ (*prisideda prie 5.3 priežasties šalinimo*).

5.2.1 priežastis šalinama vykdant tęstinę veiklą, prie 5.3 priežasties šalinimo prisidedama AM vykdant tęstinę veiklą (įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ 05.3.1-APVA-V-011 priemonės „Vandens išteklių valdymas ir apsauga“ projektą Nr. 05.3.1-APVA-V-011-01-0014 „Nuotekų tvarkymo informacinės sistemos (NTIS) sukūrimas ir įdiegimas“, finansuojamą Sanglaudos fondo lėšomis. Projekto įgyvendinimo laikotarpis: 2020-12-29–2023-06-30).

NPP uždavinys, kodas ir pavadinimas

6.8 uždavinys „Išsaugoti ir atkurti biologinę įvairovę, ekosistemų, jų paslaugų kokybę bei kraštovaizdžio savitumą ir užtikrinti darnų gamtos išteklių naudojimą“

NPP uždavinio rodiklis ir (ar) tikslo rodiklis

NPP 6.8 uždavinio rodikliai:

6.8.1. Lietuvoje aptinkamų Europos Bendrijos svarbos rūšių apsaugos būklės pokytis (skirtumo tarp rūšių, kurių būklė pagerėjo, ir rūšių, kurių būklė pablogėjo, dalis nuo visų rūšių), procentais (2019 m., palyginti su 2013 m. – 5; 2025 m. – 15; 2030 m. – 30).

6.8.2. Lietuvoje aptinkamų Europos Bendrijos svarbos buveinių tipų apsaugos būklės pokytis (skirtumo tarp buveinių tipų, kurių būklė pagerėjo, ir buveinių tipo, kurių būklė pablogėjo, dalis nuo visų buveinių tipų), procentais (2019 m., palyginti su 2013 m. – -9; 2025 m. – 10; 2030 m. – 30).

6.8.3. Natūralių ir pusiau natūralių teritorijų ploto santykis su Lietuvos plotu, procentais (2019 m. – 52,04; 2025 m. – 53; 2030 m. – 55).

6.8.4. Miško kirtimų ir medienos grynojo prieaugio santykis medienai tiekti naudojamuose miškuose, procentais (2014–2018 m. – 69; 2025 m. – 75; 2030 m. – 80).

6.8.5. Lietuvos miškingumas, procentais (2020 m. – 33,7; 2025 m. – 35; 2030 m. – 36).

6.8.6. Žuvų išteklių būklės indeksas (ežeruose ir tvenkiniuose), indeksas (2018 m. – 0,47; 2025 m. – 0,48; 2030 m. – 0,55).

6 problema. Mažėja natūralių ir pusiau natūralių teritorijų, silpnėja gamtinio karkaso teritorijų ekologinis potencialas, nyksta biologinė įvairovė, degraduoja ekosistemos, mažėja jų teikiamų paslaugų kokybė

Spręstinios problemos priežastys (išdėstytos prioriteto tvarka):

6.1. Nepakankamas Lietuvos saugomų teritorijų tinklas ir teritorijų tinklas „Natura 2000“, kad būtų užtikrintas ilgalaikis ir efektyvus biologinės įvairovės išsaugojimas.

6.1.1. Nebaigtas apsaugos tikslų esamoms tinklo „Natura 2000“ teritorijoms nustatymas.

6.1.2. Vėluojama nustatyti tinklo „Natura 2000“ teritorijų būtiną (reguliacines, sutartines ar teritorijų planavimo) apsaugos priemones.

6.2. Per mažas visuomenės aplinkosauginis sąmoningumas.

6.3. Didėja invazinių rūšių atsiradimo ir paplitimo grėsmė ir žala, vangiai vykdomas jų plitimo ribojimas.

6.4. Per mažas žemės ir miško savininkų ir valdytojų įsitraukimas į gamtos saugos priemonių įgyvendinimą, ypač saugomų teritorijų priežiūrą.

6.5. Miškų naudojimo būdai, ypač saugomose teritorijose, neatitinka pasikeitusių visuomenės lūkesčių ir nederą su saugomų teritorijų apsaugos tikslais.

6.6. Trūksta verslinės žvejybos suderinimo su biologinės įvairovės išsaugojimo tikslais.

6.7. Ribotos galimybės valdyti kai kurių saugomų rūšių ir elninių žvėrių daromą neigiamą poveikį žemės, miškų, žuvininkystės ūkiams.

6.8. Neužtikrinama nelaisvėje laikomų laukinių gyvūnų gerovė.

6.9. Ribotos galimybės vykdyti aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę gyvosios gamtos srityje.

6.10. Neefektyvi augalų nacionalinių genetinių išteklių apsauga.

6.11. Išlieka genetiškai modifikuotų organizmų galimo neigiamo poveikio ekosistemoms grėsmė.

6.12. Didėja fragmentacijos keliamos grėsmės natūralių buveinių ir vietinių rūšių populiacijų ilgalaikiam išlikimui (*giluminės problemos priežastys bus analizuojamos rengiant regionų plėtros planus*).

6.13. Kraštovaizdžio, biologinės įvairovės, ekosistemų paslaugų nuostatos neefektyviai integruotos į miškų ūkio, žemės ūkio, teritorijų planavimo ir kitus viešojo valdymo arba ūkio sektorius ir planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimą.

6.14. Neišplėtotą žaliąją infrastruktūrą urbanizuotose teritorijose.

6.14.1. Neišplėtotą žaliąją infrastruktūros koncepcija ir neįtvirtintas jos teisinis reglamentavimas.

6.14.2. Trūksta įgūdžių ir kompetencijos sėkmingam ir efektyviam žaliąją infrastruktūros plėtojimui šalyje.

6.14.3. Urbanizuotose teritorijose nevykdomi ekosistemų atkūrimui, ekosisteminių paslaugų gausinimui skirti projektai (*giluminės problemos priežastys bus analizuojamos rengiant regionų plėtros planus*).

6.15. Sutvarkyta tik nedidelė dalis praeities taršos židinių ir jų užterštų teritorijų (*giluminės problemos priežastys bus analizuojamos rengiant regionų plėtros planus*).

6.16. Nesutvarkyta didelė dalis kasybos darbais pažeistų teritorijų (*giluminės problemos priežastys bus analizuojamos rengiant regionų plėtros planus*).

Priemonės, kuriomis sprendžiama problema:

02-001-06-08-01 „Išsaugoti biologinę įvairovę“ (*šalinamos 6.1–6.4, 6.6–6.8, 6.10–6.13, 6.14.1 ir 6.14.2 priežastys*).

02-001-06-08-04 „Skatinti miškų plėtrą ir darnų miškų sektoriaus vystymąsi“ (*šalinama 6.5 priežastis*).

02-001-06-11-01 „Stiprinti neigiamo poveikio aplinkai prevenciją ir valdymą“ (*šalinama 6.9 priežastis*).

02-001-06-08-02 (RE) „Plėtoti žaliąją infrastruktūrą urbanizuotoje aplinkoje“ (*šalinama 6.14.3 priežastis, prisideda prie 6.12 priežasties šalinimo*).

02-001-06-08-03 (RE) „Sutvarkyti praeityje užterštas ir pažeistas teritorijas“ (*šalinamos 6.15 ir 6.16 priežastys*).

Prie 6.13 priežasties šalinimo prisidedama AM vykdant tęstinę veiklą (įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ priemonės Nr. 05.5.1-APVA-V-018 „Biologinės įvairovės apsauga“ projektą Nr. 05.5.1-APVA-V-018-01-0019 „Nacionalinės studijos apie ekosistemų ir jų teikiamų paslaugų vertinimo

integravimą į sprendimų priėmimo procesus viešojo administravimo ir ūkio sektoriuose parengimas“, finansuojamą ES struktūrinių fondų lėšomis. Projekto įgyvendinimo laikotarpis – 2020 m. gruodžio 21 d.–2022 m. gruodžio 15 d.).

Priemonės, numatytos kitose plėtros programose:

Žemės ir maisto ūkio, kaimo plėtros bei žuvininkystės PP priemonės:

15-001-06-02-01 „Pritaikyti aplinkos, klimato kaitos ir kitus valdymo išsipareigojimus bei inovatyvias, tausias technologijas žemės ūkio ir miškininkystės veikloje“ (*prisideda prie 6.3–6.7, 6.12 ir 6.13 priežasčių šalinimo*).

15-001-06-02-04 „Pritaikyti aplinkos, klimato kaitos ir kitus valdymo išsipareigojimus bei inovatyvias, tausias technologijas jūrų reikalų ir žuvininkystės veikloje“ (*prisideda prie 6.3, 6.6 ir 6.7 priežasčių šalinimo*).

15-001-06-02-03 „Atkurti ir gerinti su žemės ūkiu ir miškininkyste susijusias ekosistemas“ (*prisidedama prie 6.3–6.7, 6.12 ir 6.13 priežasčių šalinimo*).

Viešojo valdymo PP priemonė (*prisideda prie 6.9 ir 6.14.2 priežasčių šalinimo*):

01-001-08-03-01 „Sukurti modernią viešojo valdymo institucijų žmoniškųjų išteklių valdysenos sistemą“.

7 problema. Neišnaudojamas miško išteklių potencialas darniam miškų sektoriui plėtoti

Spręstinios problemos priežastys (išdėstytos prioriteto tvarka):

7.1. Dėl nepasibaigusio nuosavybės teisių atkūrimo proceso laisvos valstybinės žemės fonde esančiuose ir nepanaudotuose nuosavybės teisėms atkurti valstybinių miškų sklypuose nevykdoma ūkinė veikla.

7.2. Neišnaudojamas miško žemės potencialas produktyviems medynams formuoti.

7.3. Neišnaudojamas miškų biomasės potencialas biokurui gaminti.

7.4. Vyrauja smulkių valdų, fragmentuotas ir smulkmeniškai reglamentuotas privačių miškų ūkis.

7.5. Neišvystyta miško medelynų infrastruktūra, trūksta pažangių miško dauginamosios medžiagos auginimo technologijų.

7.6. Neužtikrinama miško medžių genetinių išteklių apsauga ir panaudojimas selekcijai ir miškams auginti.

7.7. Trūksta kokybiškos miškų infrastruktūros.

Priemonės, kuriomis sprendžiama problema:

02-001-06-08-04 „Skatinti miškų plėtrą ir darnų miškų sektoriaus vystymąsi“ (*šalinamos 7.1–7.7 priežastys*).

Priemonės, numatytos kitose plėtros programose:

Žemės ir maisto ūkio, kaimo plėtros bei žuvininkystės PP priemonė (*prisideda prie 7.7 priežasties šalinimo*):

15-001-06-02-01 „Pritaikyti aplinkos, klimato kaitos ir kitus valdymo išsipareigojimus bei inovatyvias, tausias technologijas žemės ūkio ir miškininkystės veikloje“.

8 problema. Nepakankamas žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės (ŽNŽNKM) sektoriaus išmetamų ŠESD kiekio absorbcinis potencialas

Spręstinios problemos priežastys (šalinamos vienu metu):

8.1. Per mažas išmetamų ŠESD kiekis sugeriamas (absorbuojamas) žemės ūkio paskirties žemėje.

8.2. Neišnaudojamas šalies miškų ir jų plėtros potencialas išmetamų ŠESD absorbcijoms didinti.

8.2.1. Nesubalansuoti institucijų, nuo kurių priklauso miškingumo didinimo įgyvendinimas, veiklos prioritetai.

8.2.2. Nesudarytos palankios teisinės ir finansavimo sąlygos, skatinančios veisti naujus miškus ir įtraukti medžių savaiminukais apaugančią ne miško žemę į miško žemės apskaitą.

Priemonės, kuriomis sprendžiama problema:

02-001-06-08-04 „Skatinti miškų plėtrą ir darnų miškų sektoriaus vystymąsi“ (*prisideda prie 8.2 priežasties šalinimo*).

Priemonės, numatytos kitose plėtros programose:

Žemės ir maisto ūkio, kaimo plėtros bei žuvininkystės PP priemonės:

15-001-06-02-02 „Didinti ŠESD absorbcinius pajėgumus (atkuriant pelkes (durpžemius))“ (*šalinama 8.1 priežastis*).

15-001-06-02-03 „Atkurti ir gerinti su žemės ūkiu ir miškininkyste susijusias ekosistemas“ (*prisideda prie 8.2 priežasties šalinimo (5 pastaba)*).

NPP uždavinys, kodas ir pavadinimas**6.10 uždavinys „Mažinti susidarančių atliekų kiekį ir efektyviai jas tvarkyti“****NPP uždavinio rodiklis ir (ar) tikslo rodiklis**

NPP 6 tikslo rodiklis:

6.10. Bendras atliekų kiekis BVP vienetai, tonos/mln. eurų (2018 m. –105; 2025 m. – 100; 2030 m. – 90).

NPP 6.10 uždavinio rodikliai:

6.10.1. Komunalinių atliekų, tenkančių vienam gyventojui, kiekis (kg/m.), palyginti su ES vidurkiu, procentais (2018 m. – 94,02; 2025 m. – <100; 2030 m. – <100).

6.10.2. Sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų dalis, procentais (2019 m. – 21,5; 2025 m. – 15; 2030 m. – 5).

6.10.3. Paruoštų pakartotinai naudoti ir perdirbtų komunalinių atliekų dalis, procentais (2019 m. – 49,73; 2025 m. – 55; 2030 m. – 60).

6.10.4. Atliekų sektoriuje išmetamo ŠESD kiekio pokytis, palyginti su 2005 m. išmetu kiekiu, procentais (2016–2018 m. – -37,2; 2025 m. – -50,9; 2030 m. – -65).

9 problema. Didėjantis susidarančių atliekų kiekis ir nepakankamai efektyvus atliekų tvarkymas**Spręstinios problemos priežastys (išdėstytos prioriteto tvarka):**

9.1. Atskirai nesurenkamos atliekos, kurias būtų galima paruošti pakartotinai naudoti arba efektyviai perdirbti (*giluminės problemos priežastys bus analizuojamos rengiant regionų plėtros planus*).

9.2. Neišvystytas tam tikrų atliekų perdirbimo sektorius, mažas antrinių žaliavų panaudojimas.

9.2.1. Trūksta modernių ir efektyvių technologijų atliekų perdirbimo sektoriuje.

9.2.2. Pramonė, statybos ir kiti sektoriai prioritetą teikia pirminėms žaliavoms (*giluminės priežastys dėl pramonės sektoriaus nagrinėjamos Ekonomikos transformacijos ir konkurencingumo PP įgyvendinant 1.4 uždavinį*).

9.3. Vartotojams ir verslui trūksta sąmoningumo, žinių ir paskatų atliekų prevencijai gaminių ir paslaugų projektavimo, gamybos ir vartojimo etapuose.

9.4. Nepakankamas sąmoningumas ir dėmesys statybos atliekų prevencijai, ypač statinių projektavimo, statybos ir jos planavimo metu.

Priemonės, kuriomis sprendžiama problema:

02-001-06-10-01 (RE) „Skatinti rūšiuojamąjį atliekų surinkimą“ (*šalinama 9.1 priežastis*).

02-001-06-10-02 „Skatinti atliekų perdirbimą ir antrinių žaliavų panaudojimą“ (*šalinama 9.2 priežastis*).

02-001-06-10-03 „Skatinti atliekų prevenciją“ (*šalinamos 9.3 ir 9.4 priežastys*).

02-001-06-11-01 „Stiprinti neigiamo poveikio aplinkai prevenciją ir valdymą“ (*prisideda prie 9.3 ir 9.4 priežasčių šalinimo*).

Priemonės, numatytos kitose plėtros programose:

Ekonomikos transformacijos ir konkurencingumo PP priemonė (*iš dalies šalinama 9.2.2 priežastis, prisideda prie 9.3 priežasties šalinimo*):

05-001-01-04-02 „Skatinti įmones pereiti link neutralios klimatui ekonomikos”.

Žemės ir maisto ūkio, kaimo plėtros bei žuvininkystės PP priemonės (*prisideda prie 9.3 priežasties šalinimo*):

15-001-02-12-01 „Didinti produkcijos pridėtinę vertę remiant ekologišką, sveikatai palankių ir kokybiškų maisto produktų gamybą bei vartojimą“.

15-001-02-12-02 „Užtikrinti trumpųjų maisto grandinių plėtrą“.

Priemonių prioritetiškumas numatytas atsižvelgiant į Lietuvos išipareigojimų įgyvendinti 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinančią kai kurias direktyvas su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/851 (Atliekų tvarkymo direktyvą) ir Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslų terminus: ne vėliau kaip iki 2023 m. gruodžio 31 d. visus komunalinių atliekų turėtojus aprūpinti biologinių atliekų tvarkymo priemonėmis, o nuo 2025 m. sausio 1 d. – užtikrinti galimybę atiduoti tekstilės ir buityje susidarančias pavojingas atliekas; nuo 2025 m. padidinti paruoštų pakartotinai naudoti ir perdirbtų komunalinių atliekų dalį iki 55 proc., nuo 2030 m. – iki 60 proc.; iki 2030 m. 50 proc. sumažinti vienam pasaulio gyventojui tenkančių maisto atliekų kiekį mažmeninės prekybos ir vartotojų lygiu, sumažinti maisto nuostolius gamybos ir tiekimo grandinėse.

NPP uždavinys, kodas ir pavadinimas

6.11 uždavinys „Stiprinti neigiamo poveikio aplinkai prevenciją, aplinkos monitoringą ir aplinkos apsaugos kontrolę“

NPP uždavinio rodiklis ir (ar) tikslo rodiklis

NPP 6 tikslo rodikliai:

6.3. Išmetamo į aplinkos orą teršalų (sieros dioksido (SO₂)) kiekio pokytis, palyginti su 2005 m., procentais (2019 m. – -57,7; 2025 m. – -59; 2030 m. – -60).

6.4. Išmetamo į aplinkos orą teršalų (azoto oksidų (NO_x)) kiekio pokytis, palyginti su 2005 m., procentais (2019 m. – -22,3; 2025 m. – -49,5; 2030 m. – -51).

6.5. Išmetamo į aplinkos orą teršalų (nemetaninių lakųjų organinių junginių (NMLOJ)) kiekio pokytis, palyginti su 2005 m. procentais (2019 m. – -20,6; 2025 m. – -39,5; 2030 m. – -47).

6.6. Išmetamo į aplinkos orą teršalų (amoniako (NH₃)) kiekio pokytis, palyginti su 2005 m. procentais (2019 m. – -7; 2025 m. – -10; 2030 m. – -10).

6.7. Išmetamo į aplinkos orą teršalų (smulkiųjų kietųjų dalelių (KD_{2,5})) kiekio pokytis, palyginti su 2005 m. procentais (2019 m. – -37,1; 2025 m. – -41; 2030 m. – -45).

6.8. Miestų, kuriuose metinė kietųjų dalelių KD₁₀ koncentracija neviršija PSO rekomenduojamo lygio, dalis, procentais (2020 m. – 11,1; 2025 m. – 30; 2030 m. – 40).

6.9. Žaliųjų viešųjų pirkimų vertės dalis nuo visų viešųjų pirkimų vertės, procentais (2020 m. – 5; 2025 m. – 100; 2030 m. – 100).

6.13. Priešlaikinės mirtys, priskiriamos ilgalaikiam kietųjų dalelių KD_{2,5} poveikiui, mirusiųjų skaičius per metus, vienetais (2017–2019 – 245; 2025 m. – 196; 2030 m. – 110).

NPP 6.11 uždavinio rodikliai:

6.11.1. Aplinkos apsaugos institucijų viešųjų paslaugų vartotojų patenkinimo indeksas, balais (2020 m. – 60; 2025 m. – 65; 2030 m. – 70).

6.11.2. Aplinkos apsaugos institucijų, atliekančių ūkio subjektų veiklos priežiūrą, pažangumo indeksas, balais (2020 m. – 5,96; 2025 m. – 7,0; 2030 m. – 8,0).

6.11.3. Gyventojų, prisidedančių prie aplinkos saugojimo, dalis, procentais (2018 m. – 28; 2025 m. – 35; 2030 m. – 50).

10 problema. Neužtikrinamas neigiamo poveikio aplinkai prevencijos veiksmingumas

Spręstinios problemos priežastys (šalinamos vienu metu):

10.1. Nėra vieningos politikos priemonių poveikio aplinkai vertinimo sistemos.

10.2. Neužtikrinamas taršos prevencijos procesų efektyvumas.

10.3. Esama oro taršos valdymo politika nepakankama pasiekti ambicingus 2030 m. oro taršos mažinimo tikslus ir PSO rekomenduojamus oro kokybės rodiklius.

10.3.1. Nepakankamai reglamentuotas ir finansuojamas oro taršos valdymas.

10.3.2. Trūksta oro taršos ir jos poveikio vertinimo ir rezultatų viešinimo.

10.3.3. Nepakankamai taikoma oro taršą mažinančių priemonių įvairiuose ūkio sektoriuose.

10.3.3.1. Transporto sektorius generuoja didžiausią transportui būdingų oro teršalų dalį Lietuvoje (*giluminės priežastys nagrinėjamos Susisiekimo PP įgyvendinant 6.1 uždavinį*).

10.3.3.2. Nėra susidomėjimo tiksliosios žemdirbystės taikymu bei oro taršos mažinimu ir jo kokybės gerinimu. Lietuvoje net 92,6 proc. (2019 m.) išmetamo NH₃ kiekio yra iš žemės ūkio veiklos (*giluminės priežastys nagrinėjamos Žemės ir maisto ūkio, kaimo plėtros bei žuvininkystės PP įgyvendinant 6.2 uždavinį*).

10.3.3.3. Lietuvoje 2019 m. 68 proc. išmetamo SO₂ kiekio, 40 proc. išmetamo KD_{2,5} kiekio, 28 proc. išmetamo NMLOJ kiekio, beveik visas Lietuvoje išmetamas sunkiųjų metalų, POT, dioksinų / furanų kiekis yra iš energetikos sektoriaus (*giluminės priežastys nagrinėjamos Energetikos PP įgyvendinant 6.3 uždavinį*).

10.3.3.4. Dominuoja taršios ir neefektyviai išteklius naudojančios technologijos pramonės sektoriuje (*giluminės priežastys nagrinėjamos Ekonomikos transformacijos ir konkurencingumo PP įgyvendinant 1.4 uždavinį*).

10.4. Nemažėja aplinkos tarša pavojingosiomis cheminėmis medžiagomis.

10.4.1. Silpna valstybinė kontrolė (priežiūra) cheminių medžiagų tvarkymo srityje.

10.4.2. Trūksta informacijos apie cheminių medžiagų poveikį žmonių sveikatai ir aplinkai, jų saugų naudojimą.

10.4.3. Cheminių medžiagų valdymas fragmentiškai integruotas į ilgos trukmės darnaus vystymosi, šalies ekonominės plėtros strateginio planavimo dokumentus.

10.4.4. Neužtikrinamas saugus cheminių medžiagų tvarkymas per visą gyvavimo ciklą.

10.4.5. Nesirenkamos mažiau pavojingos cheminės medžiagos ar technologijos.

10.5. Neefektyvus ir nepakankamas žaliųjų viešųjų pirkimų (toliau – ŽVP) vykdymas.

10.5.1. Rinkos pokyčių ir perkančiųjų organizacijų poreikių ir galimybių neatitinkantis teisinis reglamentavimas.

10.5.2. Perkančiųjų organizacijų (įskaitant viešajame sektoriuje) atstovų motyvacijos ir kompetencijos trūkumas.

10.5.3. Nepakankami ištekliai nacionaliniu lygiu valdyti ŽVP sistemą.

10.5.4. Subjektai gaunantys finansavimą iš nacionalinių ar ES lėšų nėra skatinami vykdyti ŽVP.

10.6. Nepakankamas visuomenės aplinkosauginis sąmoningumas (horizontali).

10.7. Trūksta patrauklių ir efektyvių taršos mažinimo ir atliekų prevencijos skatinimo priemonių.

Priemonės, kuriomis sprendžiama problema:

02-001-06-11-01 „Stiprinti neigiamo poveikio aplinkai prevenciją ir valdymą“ (*šalinamos 10.1–10.7 priežastys*).

02-001-06-04-02 „Didinti klimato kaitos politikos veiksmingumą“ (*prisideda prie 10.3 priežasties šalinimo*).

02-001-06-04-01 „Skatinti pastatų renovaciją“ (*prisideda prie 10.3.3.3 priežasties šalinimo*).

02-01-06-07-01 „Gerinti vandens telkinių būklę“ (*prisideda prie 10.3.3.2 ir 10.4 priežasčių šalinimo*).

02-001-06-10-03 „Skatinti atliekų prevenciją“ (*prisideda prie 10.4, 10.5 ir 10.7 priešasčių šalinimo*).

Prie 10.5.2–10.5.3 priešasčių šalinimo prisidės AM ir partnerių vykdomas integruotas projektas „Energijos efektyvumo didinimas Lietuvoje“, finansuojamas ES Aplinkos ir klimato politikos programos (LIFE) ir tęstinėmis bendrojo finansavimo lėšomis.

Horizontali 10.6 priešastis šalinama įgyvendinant visas Programos priemones.

Priemonės, numatytos kitose plėtros programose:

10.3 priešastis šalinama įgyvendinant Nacionalinio oro taršos mažinimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. balandžio 17 d. nutarimu Nr. 371 „Dėl Nacionalinio oro taršos mažinimo plano patvirtinimo“ (toliau – NOTMP), priemones, kurios integruojamos į žemiau nurodytas plėtros programas, taip pat įgyvendinamos institucijų, nurodytų NOTMP 2 priede, tęstinės veiklos priemonėmis.

Sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo PP priemonė (*prisideda prie 10.3.1 ir 10.3.2 priešasčių šalinimo*):

11-001-02-10-01 „Gerinti grėsmių bei rizikos sveikatai veiksmų valdymą“.

Susisiekimo PP priemonės (*šalinama 10.3.3.1 priešastis*):

10-001-06-01-01 „Skatinti alternatyvių degalų naudojimą transporto sektoriuje“.

10-001-06-01-02 „Skatinti darnų judumą“.

10-002-06-01-03 (RE) „Skatinti darnų judumą miestuose“.

Žemės ir maisto ūkio, kaimo plėtros bei žuvininkystės PP priemonė (*šalinama 10.3.3.2 priešastis*):

15-001-06-02-01 „Pritaikyti aplinkos, klimato kaitos ir kitus valdymo įsipareigojimus bei inovatyvias, tausias technologijas žemės ūkio ir miškininkystės veikloje“.

Energetikos PP priemonės (*šalinama 10.3.3.3 priešastis*):

03-001-06-03-03 „Įgyvendinti degalų iš AEI gamybos priemones ir plėtoti jų panaudojimo infrastruktūrą transporto sektoriuje“.

03-001-06-03-04 „Įgyvendinti centralizuoto šilumos, karšto vandens ir vėsumos tiekimo sistemų energijos vartojimo efektyvumą didinančias priemones“.

03-001-06-03-05 „Įgyvendinti AEI panaudojimą šilumos ir vėsumos gamybai didinančias priemones centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo (toliau – CŠVT) sektoriuje“.

03-001-06-05-01 „Įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumą didinančias priemones viešuosiuose centrinės valdžios pastatuose, individualiuose gyvenamuosiuose namuose ir įmonėse“.

2021–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos teisingumo sistemos plėtros programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. spalio 20 d. nutarimu Nr. 861 „Dėl 2021–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos teisingumo sistemos plėtros programos patvirtinimo“, priemonė (*prisideda prie 10.3.3.3 priešasties šalinimo, kiek tai susiję su ne maistų produktų kokybės tikrinimu*):

13-001-08-01-08 „Didinti vartotojų teisių apsaugos sistemos efektyvumą“.

Viešojo valdymo PP priemonė (*prisideda prie 10.5.2 ir 10.5.3 priešasčių šalinimo*):

01-001-08-03-01 „Sukurti modernią viešojo valdymo institucijų žmogiškųjų išteklių valdysenos sistemą“.

Ekonomikos transformacijos ir konkurencingumo PP priemonė (*šalinama 10.3.3.4 priešastis, prisideda prie 10.4.5 priešasties šalinimo*):

05-001-01-04-02 „Skatinti įmones pereiti link neutralios klimatui ekonomikos“.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės tvirtinamos Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos valdomos regionų plėtros programos priemonės (*prisideda prie 10.3 priešasties šalinimo*).

10.4.1 priežastis iš dalies šalinama valstybės institucijų, vykdančių cheminių medžiagų tvarkymo priežiūrą pagal teisės aktais priskirtas sritis (AM, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos, Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Lietuvos Respublikos muitinės, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos ir Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos), įgyvendinamomis tęstinėmis veiklomis.

11 problema. Nepakankamai veiksminga aplinkos monitoringo sistema kelia riziką, kad aplinkos kokybės valdymo sprendimai priimami trūkstant pagrįstos informacijos

Spręstinios problemos priežastys (šalinamos vienu metu):

11.1. Trūksta institucinių gebėjimų ir pajėgumų veiksmingam aplinkos monitoringui, jo duomenų atvėrimui ir panaudojimui, tarpvalstybiniam monitoringo informacijos mainams užtikrinti.

11.1.1. Didėja poreikis plėsti tyrimų apimtį.

11.1.2. Trūksta žmogiškųjų išteklių ir kompetencijos.

11.1.3. Nepakankama valstybinio aplinkos monitoringo techninė bazė ir neužtikrintas nuolatinis pakankamas finansavimas esamos techninės bazės palaikymui.

11.1.4. Nekokybiškas ir nepakankamas duomenų, gautų vykdant visų lygių aplinkos monitoringą, valdymas – neužtikrinamas duomenų apie aplinkos būklę saugojimas, sisteminimas, interpretavimas, naudojimas ūkinės veiklos reguliavimui, investicijų planavimui, politikos (įskaitant tarptautinę) formavimui, visuomenės informavimui ir švietimui.

11.1.5. Lietuvoje vykdomas valstybinis atskirų aplinkos komponentų būklės monitoringas tik iš dalies užtikrina tarpvalstybinius monitoringo informacijos mainus, t. y. integruotas į tarptautinę aplinkos monitoringo sistemą.

11.2. Neveiksminga savivaldybių aplinkos monitoringo sistema trukdo sukurti vientisą trijų lygių aplinkos monitoringo sistemą, kyla rizika, kad aplinkos kokybės valdymo sprendimai, ypač savivaldybių, priimami neturint pakankamos informacijos.

11.2.1. Trūksta teisinio reglamentavimo ir investicijų, užtikrinančių veiksmingą, valstybiniam aplinkos monitoringui keliamus reikalavimus atitinkantį savivaldybių aplinkos monitoringą.

11.2.2. Neišplėta savivaldybių aplinkos monitoringo sistema (*giluminės priežastys bus analizuojamos rengiant regionų plėtros planus*).

Priemonės, kuriomis sprendžiama problema:

02-001-06-11-01 „Stiprinti neigiamo poveikio aplinkai prevenciją ir valdymą“ (*šalinamos 11.1 ir 11.2.1 priežastys*).

02-001-06-11-02 (RE) „Stiprinti savivaldybių aplinkos oro monitoringą“ (*šalinama 11.2.2 priežastis*).

Priemonės, numatytos kitose plėtros programose:

Viešojo valdymo PP priemonė (*prisideda prie 11.1.2 priežasties šalinimo*):

01-001-08-03-01 „Sukurti modernią viešojo valdymo institucijų žmogiškųjų išteklių valdysenos sistemą“.

12 problema. Nesukurta efektyviai veikianti aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės sistema

Spręstinios problemos priežastys (šalinamos vienu metu):

12.1. Didėjantis žmogiškųjų išteklių ir kompetencijos trūkumas aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės efektyviam vykdymui.

12.2. Neefektyvi aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės valdymo sistema.

12.3. Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų techninis aprūpinimas neatitinka poreikių.

Priemonės, kuriomis sprendžiama problema:

02-001-06-11-01 „Stiprinti neigiamo poveikio aplinkai prevenciją ir valdymą“ (šalinamos 12.1–12.3 priežastys).

Priemonės, numatytos kitose plėtros programose:

Viešojo valdymo PP priemonė (prisideda prie 12.1 ir 12.2 priežasčių šalinimo):

01-01-08-03-01 „Sukurti modernią viešojo valdymo institucijų žmoniškųjų išteklių valdysenos sistemą“.

1 pastaba. Pradinė reikšmė nurodyta lygi „0“, kadangi parodoma, kiek bus sutaupyta energijos pažangos lėšomis atnaujintuose daugiabučiuose gyvenamuosiuose ir savivaldybių viešuosiuose pastatuose. 2021 m. sutaupyta suminis galutinės energijos kiekis (skaičiuojamųjų šiluminės energijos sąnaudų sumažėjimas daugiabučiuose namuose, pastatytuose pagal galiojusius iki 1993 metų statybos techninius normatyvus (nuo 2005 metų)) – 898,37 GWh.

2 pastaba. ADPR – aktyvios darbo rinkos politika.

3 pastaba. Paskutinė žinoma faktinė reikšmė: 2018 m. – 81,8 proc.

4 pastaba. Paskutinė žinoma faktinė reikšmė: 2018 m. – 75,8 proc.

5 pastaba. Ambicingas miškingumo didinimo tikslas bus pasiektas jei bus adekvatus finansavimas pagal Bendrosios žemės ūkio politikos strateginį planą (ŽŪM).

II SKYRIUS FINANSINIŲ PROJEKCIJŲ DALIS

NPP uždavinys	Finansinės projekcijos, tūkst. Eur	Finansavimo šaltiniai
1	2	3
6.4. Švelninti poveikį klimato kaitai, įskaitant gyvenamųjų ir savivaldybių viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimą ir energijos iš atsinaujinančių išteklių naudojimo skatinimą	1 480 722,4	
	330 120,0	ES (Europos regioninės plėtros ir Sanglaudos fondų) lėšos
	137 802,4	Nacionalinio prisidėjimo lėšos
	217 800,0	Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšos
	630 000,0	Klimato kaitos programos lėšos
	20 000,0	Modernizavimo fondo lėšos
	145 000,0	Grižtančios finansinių priemonių lėšos
	–	Papildomai pritraukiamos privačios lėšos (1 pastaba)
6.6. Sustiprinti gebėjimą prisitaikyti ir padidinti gamtinių ekosistemų ir šalies ūkio sektorių atsparumą klimato kaitos pokyčiams	100 941,2	
	85 800,0	ES (Sanglaudos ir Europos regioninės plėtros fondų) lėšos
	15 141,2	Nacionalinio prisidėjimo lėšos
6.7. Gerinti vandens telkinių būklę bei didinti vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumą ir efektyvumą	207 444,2	
	149 000,0	ES (Sanglaudos fondo) lėšos
	26 294,2	Nacionalinio prisidėjimo lėšos
	32 150,0	Valstybės biudžeto lėšos (Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo programos lėšos)
iš jo dalis, skirta uždavinio daliai, įgyvendinamai įgyvendinant Regionų plėtros programą	163 529,4	
	139 000,0	ES (Sanglaudos fondo) lėšos

NPP uždavinys	Finansinės projekcijos, tūkst. Eur	Finansavimo šaltiniai
1	2	3
	24 529,4	Nacionalinio prisidėjimo lėšos
6.8 Išsaugoti ir atkurti biologinę įvairovę, ekosistemų, jų paslaugų kokybę bei kraštovaizdžio savitumą ir užtikrinti darnų gamtos išteklių naudojimą	203 057,0	
	172 598,4	ES (Sanglaudos fondo) lėšos
	30 458,6	Nacionalinio prisidėjimo lėšos
iš jo dalis, skirta uždavinio daliai, įgyvendinamai įgyvendinant Regionų plėtros programą	74 821,7	
	63 598,5	ES (Sanglaudos fondo) lėšos
	11 223,2	Nacionalinio prisidėjimo lėšos
6.10. Mažinti susidarančių atliekų kiekį ir efektyviai jas tvarkyti	126 117,6	
	107 200,0	ES (Sanglaudos fondo) lėšos
	18 917,6	Nacionalinio prisidėjimo lėšos
iš jo dalis, skirta uždavinio daliai, įgyvendinamai įgyvendinant Regionų plėtros programą	36 705,9	
	31 200,0	ES (Sanglaudos fondo) lėšos
	5 505,9	Nacionalinio prisidėjimo lėšos
6.11. Stiprinti neigiamo poveikio aplinkai prevenciją, aplinkos monitoringą ir aplinkos apsaugos kontrolę	63 058,8	
	23 000,0	ES (Sanglaudos fondo) lėšos
	4 058,8	Nacionalinio prisidėjimo lėšos
	36 000,0	Valstybės biudžeto lėšos (Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo programos lėšos)
iš jo dalis, skirta uždavinio daliai, įgyvendinamai įgyvendinant Regionų plėtros programą	8 235,3	
	7 000,0	ES (Sanglaudos fondo) lėšos
	1 235,3	Nacionalinio prisidėjimo lėšos
Iš viso (2 pastaba)	2 181 341,2	
iš jo dalis, skirta uždavinio daliai, įgyvendinamai įgyvendinant Regionų plėtros programą	283 292,3	
Iš jos	240 798,5	ES (Sanglaudos fondo) lėšos
		Kitos tarptautinės paramos lėšos (ES Aplinkos ir klimato politikos programos (LIFE) lėšos) (1 pastaba)

1 pastaba. Tikslī suma nežinoma.

2 pastaba:

1. Nurodant lėšas, vadovaujamasi aktualiomis NPP finansinėmis projekcijomis 2021–2030 metų ir jų paskirstymu pagal NPP strateginius tikslus bei asignavimų valdytojus. Finansinės projekcijos bus reguliariai peržiūrimos ir pagal poreikį tikslinamos.

2. Įgyvendinant šią plėtros programą bus stebimi Europos Komisijos ir kiti tarptautiniai kvietimai rengti projektus pagal ES Aplinkos ir klimato politikos programą (LIFE), kitas programas ir vertinama galimybė veiklomis prisidėti prie šios plėtros programos tikslų bei priemonių įgyvendinimo.

3. Į finansines projekcijas neįtrauktos Lietuvos Respublikos 2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme AM patvirtintos pažangos lėšos, kurios gali būti naudojamos priemonėms finansuoti:

- 6.7 uždaviniui įgyvendinti – 160 tūkst. eurų (valstybės biudžeto lėšos);

- 6.8 uždaviniui įgyvendinti – 2 000 tūkst. eurų (valstybės biudžeto lėšos).

4. Į finansines projekcijas neįtrauktos tęstinės veiklos lėšos, perkeltinos į pažangos lėšas:

- 6.8 uždaviniui įgyvendinti – 85 000 tūkst. eurų (valstybės biudžeto lėšos (Bendrųjų miškų ūkio reikmių finansavimo programos lėšos)), 6 960 tūkst. eurų 2022–2024 m. (valstybės biudžeto lėšos (Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšos)) valstybinių miškų, valstybės saugomų teritorijų vietinės reikšmės kelių infrastruktūrai įrengti. Šios lėšų sumos bus numatytos AM parengus, vadovaujantis Strateginio valdymo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. balandžio 28 d. nutarimu Nr. 292 „Dėl Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatymo, Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymo 4 straipsnio 3 ir 5 dalių, 7 straipsnio 1 ir 4 dalių ir Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 14¹ straipsnio 3 dalies įgyvendinimo“, (toliau – Strateginio valdymo metodika), ir patvirtinus pažangos priemones;

- 6.10 uždaviniui įgyvendinti – 30 000 tūkst. eurų (valstybės biudžeto lėšos (Atliekų prevencijos ir tvarkymo programos lėšos)). Šios lėšos bus numatytos AM parengus, vadovaujantis Strateginio valdymo metodika, ir patvirtinus pažangos priemones.

III SKYRIUS PAŽANGOS PRIEMONIŲ RINKINYS

Pažangos priemonės kodas	Pažangos priemonė	Pažangos priemonės įgyvendinimo NPP uždavinys	Kiti NPP uždaviniai	Būtinės sąlygos	Dalyvaujančios institucijos	Pažangos priemonės rezultato rodiklio pavadinimas	Pažangos priemonės rezultato rodiklio reikšmės		Pažangos priemonės papildomas požymis: LRV IP, HP, NRD, RPP (2 pastaba)
							Pradinė	2030 m.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
02-001-06-04-01	Skatinti pastatų renovaciją	6.4. Švelninti poveikį klimato kaitai, įskaitant gyvenamųjų ir savivaldybių viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo	1.4, 1.5, 1.7, 1.15, 2.2, 2.4, 2.6, 6.3, 6.6, 6.11, 8.5 (1 pastaba)	Patvirtinta Lietuvos ilgalaikė pastatų renovacijos strategija	Lietuvos Respublikos energetikos ministerija (toliau – EM), Lietuvos	Metinis pirminės energijos suvartojimo kiekis (iš kurio: būstai,	1 615 607 (2021 m.)	969 364 (2029 m.)	LRV IP, HP (darnaus vystymosi, lygių galimybių visiems,

Pažangos priemonės kodas	Pažangos priemonė	Pažangos priemonės įgyvendinimo NPP uždavinys	Kiti NPP uždaviniai	Būtinės sąlygos	Dalyvaujančios institucijos	Pažangos priemonės rezultato rodiklio pavadinimas	Pažangos priemonės rezultato rodiklio reikšmės		Pažangos priemonės papildomas požymis: LRV IP, HP, NRD, RPP (2 pastaba)
							Pradinė	2030 m.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		didinimą ir energijos iš atsinaujinančių išteklių naudojimo skatinimą			Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija (toliau – VRM), Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija (toliau – EIM), Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija (toliau – SM) savivaldybės	<p>viešieji pastatai, įmonės, kita), MWh per metus</p> <p>Numatomas išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, tonos CO₂ ekvivalentu per metus</p> <p>Pirminės energijos suvartojimo suminis sumažėjimas renovuotuose savivaldybių viešuosiuose pastatuose, MWh (3 pastaba)</p> <p>Numatomas išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas renovuotuose</p>	<p></p> <p>161 561 (2021 m.)</p> <p>0 (2021 m.)</p> <p>0 (2021 m.)</p>	<p></p> <p>96 936 (2029 m.)</p> <p>110 000 (2027 m.)</p> <p>28 000 (2027 m.)</p>	inovatyvu- mo)

Pažangos priemonės kodas	Pažangos priemonė	Pažangos priemonės įgyvendinimo NPP uždavinys	Kiti NPP uždaviniai	Būtinės sąlygos	Dalyvaujančios institucijos	Pažangos priemonės rezultato rodiklio pavadinimas	Pažangos priemonės rezultato rodiklio reikšmės		Pažangos priemonės papildomas požymis: LRV ĮP, HP, NRD, RPP (2 pastaba)
							Pradinė	2030 m.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
						savivaldybių viešuosiuose pastatuose, tonomis CO ₂ ekvivalentu per metus (4 pastaba)			
02-001-06-04-02	Didinti klimato kaitos politikos veiksmingumą	6.4. Švelninti poveikį klimato kaitai, įskaitant gyvenamųjų ir savivaldybių viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimą ir energijos iš atsinaujinančių išteklių naudojimo skatinimą	1.4, 2.7, 2.8, 6.1, 6.2, 6.3, 6.11, 9.1 (1 pastaba)		EM, EIM, SM, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija (toliau – ŽŪM)	Suminis ŠESD sumažinimo efektas, tūkst. tonų CO ₂ ekvivalentu (5 pastaba)	0 (2021 m.)	1 745	LRV ĮP, HP (darnaus vystymosi), NRD
02-001-06-06-01	Didinti atsparumą ekstremaliesiems hidrometeorologiniams reiškiniams	6.6. Sustiprinti gebėjimą prisitaikyti ir padidinti gamtinių ekosistemų ir šalies ūkio sektorių atsparumą klimato kaitos pokyčiams	1.7, 6.7, 6.8, 10.4 (1 pastaba)			Numatytų pavojingų, stichinių ir katastrofinių meteorologinių reiškinių dalis nuo faktinių, procentais	88 (2020 m.)	90 (2029 m.)	LRV ĮP, HP (darnaus vystymosi, lygios galimybės visiems)
						Gyventojai, galintys pasinaudoti apsaugos nuo potvynių priemonėmis (6 pastaba)	0 (2021 m.)	2 059 (2029 m.)	
						Gyventojai, galintys	0 (2021)	228 872 (2029)	

Pažangos priemonės kodas	Pažangos priemonė	Pažangos priemonės įgyvendinimo NPP uždavinys	Kiti NPP uždaviniai	Būtinės sąlygos	Dalyvaujančios institucijos	Pažangos priemonės rezultato rodiklio pavadinimas	Pažangos priemonės rezultato rodiklio reikšmės		Pažangos priemonės papildomas požymis: LRV IP, HP, NRD, RPP (2 pastaba)
							Pradinė	2030 m.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
						pasinaudoti apsaugos nuo su klimatu nesusijusios gamtinio pavojaus rizikos ir nuo su žmogaus veikla susijusios rizikos priemonėmis (6 pastaba)			
						Gyventojai, galintys pasinaudoti apsaugos nuo su klimatu susijusių gaivalinių nelaimių (išskyrus potvynius ar miškų gaisrus) priemonėmis (6 pastaba)	0 (2021 m.)	16 046 (2029 m.)	
02-001-06-07-01	Gerinti vandens telkinių būklę	6.7. Gerinti vandens telkinių būklę bei didinti vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumą ir efektyvumą	2.7, 2.8, 6.6, 6.8, 6.11 (1 pastaba)	Atnaujinti (treči) upių baseinų valdymo planai ir jūros aplinkos apsaugos	ŽŪM	Vandens stebėjimo sistemos efektyvumo padidėjimas, procentais (6 pastaba)	0 (2021 m.)	20 (2029 m.)	LRV IP:, HP (darnaus vystymosi)

Pažangos priemonės kodas	Pažangos priemonė	Pažangos priemonės įgyvendinimo NPP uždavinys	Kiti NPP uždaviniai	Būtinės sąlygos	Dalyvaujančios institucijos	Pažangos priemonės rezultato rodiklio pavadinimas	Pažangos priemonės rezultato rodiklio reikšmės		Pažangos priemonės papildomas požymis: LRV IP, HP, NRD, RPP (2 pastaba)
							Pradinė	2030 m.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
				tikslams pasiekti skirta priemonių programa (dokumentai turi būti parengti pagal ES direktyvų reikalavimus)		I aplinką išleidžiamų gamybinių nuotekų užterštumo (prioritetinėmis medžiagomis) sumažėjimas, procentais (7 pastaba)	0 (2021 m.)	20	
						Gyventojų, prisijungusių prie centralizuotų nuotekų surinkimo sistemų, skaičius, vienetais (8 pastaba)	0 (2021 m.)	11 683	
02-001-06-07-02 (RE)	Didinti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumą	6.7. Gerinti vandens telkinių būklę bei didinti vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumą ir efektyvumą	7.2 (1 pastaba)	Projekto veiklų atitiktis geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planui	ŽŪM, VRM, regionų plėtros tarybos, savivaldybės, viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įmonės Regioninei	Poveikio rodiklis: 6.7.2. Gyventojų, aprūpinamų geriamojo vandens tiekimo paslaugomis, dalis, palyginti su visais gyventojais,	81,8 (2017 m.) (9 pastaba)	90	LRV IP, HP (darnaus vystymosi, lygių galimybių visiems), RPP

Pažangos priemonės kodas	Pažangos priemonė	Pažangos priemonės įgyvendinimo NPP uždavinys	Kiti NPP uždaviniai	Būtinės sąlygos	Dalyvaujančios institucijos	Pažangos priemonės rezultato rodiklio pavadinimas	Pažangos priemonės rezultato rodiklio reikšmės		Pažangos priemonės papildomas požymis: LRV IP, HP, NRD, RPP (2 pastaba)
							Pradinė	2030 m.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
					pažangos priemonei „Didinti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumą“ skiriama finansinių projekcijų dalis – 163529,4 tūkst. eurų	procentais			
						Poveikio rodiklis: 6.7.3. Gyventojų, aprūpinamų centralizuotai teikiamomis nuotekų tvarkymo paslaugomis, dalis, palyginti su visais gyventojais, procentais	77,6 (2017 m.)	95	
						Poveikio rodiklis: 6.7.4. Efektyviai veikiančių viešųjų geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įmonių dalis, procentais	45 (2020 m.)	100	
02-001-06-08-01	Išsaugoti biologinę įvairovę	6.8. Išsaugoti ir atkurti biologinę įvairovę, ekosistemų, jų paslaugų kokybę bei kraštovaizdžio	1.12, 2.6, 2.7, 4.6, 6.6, 6.7, 6.11 (1 pastaba)		ŽŪM, SM, EM, Lietuvos Respublikos kultūros ministerija ,	Rūšių, kurių apsaugos būklė nepalanki, populiacijos dalis, kuriai	0 (2021 m.)	30 (2029 m.)	LRV IP, HP (darnaus vystymosi, lygių galimybių

Pažangos priemonės kodas	Pažangos priemonė	Pažangos priemonės įgyvendinimo NPP uždavinys	Kiti NPP uždaviniai	Būtinės sąlygos	Dalyvaujančios institucijos	Pažangos priemonės rezultato rodiklio pavadinimas	Pažangos priemonės rezultato rodiklio reikšmės		Pažangos priemonės papildomas požymis: LRV IP, HP, NRD, RPP (2 pastaba)
							Pradinė	2030 m.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		savitumą ir užtikrinti darnų gamtos išteklių naudojimą			savivaldybės	taikytos apsaugos priemonės, procentais (6 pastaba)			visiems)
						Lietuvos saugomų teritorijų ploto dalis, palyginti su visu Lietuvos plotu, procentais	17,69 (2020 m.)	30 (2030 m.)	
						Griežtai saugomų teritorijų ploto dalis, palyginti su visu saugomų teritorijų plotu, procentais	30,39 (2020 m.)	40 (2030 m.)	
02-001-06-08-02 (RE)	Plėtoti žaliąją infrastruktūrą urbanizuotoje aplinkoje	6.8. Išsaugoti ir atkurti biologinę įvairovę, ekosistemų, jų paslaugų kokybę bei kraštovaizdžio savitumą ir užtikrinti darnų gamtos išteklių naudojimą	6.6, 6.7, 7.1 (1 pastaba)	1. Miestams, turintiems daugiau kaip 20 000 gyventojų, parengti ir patvirtinti žalinimo planai pagal aplinkos ministro patvirtintą metodiką	VRM, regionų plėtros tarybos, savivaldybės Regioninei pažangos priemonei „Plėtoti žaliąją infrastruktūrą urbanizuotoje aplinkoje“ skiriama finansinių	Poveikio rodiklis: 6.8.3. Natūralių ir pusiau natūralių teritorijų ploto santykis su Lietuvos plotu, procentais	52,04 (2019 m.)	55	LRV IP, HP (darnaus vystymosi), RPP

Pažangos priemonės kodas	Pažangos priemonė	Pažangos priemonės įgyvendinimo NPP uždavinys	Kiti NPP uždaviniai	Būtinės sąlygos	Dalyvaujančios institucijos	Pažangos priemonės rezultato rodiklio pavadinimas	Pažangos priemonės rezultato rodiklio reikšmės		Pažangos priemonės papildomas požymis: LRV ĮP, HP, NRD, RPP (2 pastaba)
							Pradinė	2030 m.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
				žalinimo planams rengti. Kitoms urbanizuotoms vietovėms parengti ir patvirtinti žaliosios infrastruktūros poreikio žemėlapiai pagal aplinkos ministro patvirtintą metodiką žaliosios infrastruktūros poreikio žemėlapių sudarymui. 2. Projektai įgyvendinami urbanizuotose teritorijose, kurių gyventojų tankis yra 1500 gyventojų/km ² arba didesnis ir kurių gamtinių ir antropogeninių	projekcijų dalis – 38 823,5 tūkst. eurų				

Pažangos priemonės kodas	Pažangos priemonė	Pažangos priemonės įgyvendinimo NPP uždavinys	Kiti NPP uždaviniai	Būtinės sąlygos	Dalyvaujančios institucijos	Pažangos priemonės rezultato rodiklio pavadinimas	Pažangos priemonės rezultato rodiklio reikšmės		Pažangos priemonės papildomas požymis: LRV IP, HP, NRD, RPP (2 pastaba)
							Pradinė	2030 m.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
				plotų santykis yra mažesnis nei 1,5 (t. y. neatitinka optimalaus Lietuvos teritorijos žemės naudmenų plotų santykio, kurį sudaro 60 proc. natūralios naudmenos ir 40 proc. intensyvaus naudojimo antropogeninės naudmenos) taip, kaip numatyta žalinimo planuose ar žaliosios infrastruktūros poreikio žemėlapiuose. Į mažesnio nei 1500/km ² gyventojų tankumo teritoriją gali					

Pažangos priemonės kodas	Pažangos priemonė	Pažangos priemonės įgyvendinimo NPP uždavinys	Kiti NPP uždaviniai	Būtinės sąlygos	Dalyvaujančios institucijos	Pažangos priemonės rezultato rodiklio pavadinimas	Pažangos priemonės rezultato rodiklio reikšmės		Pažangos priemonės papildomas požymis: LRV IP, HP, NRD, RPP (2 pastaba)
							Pradinė	2030 m.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
				patekti ne daugiau kaip 20 proc. tvarkomos teritorijos.					
02-001-06-08-03 (RE)	Sutvarkyti praeityje užterštas ir pažeistas teritorijas	6.8. Išsaugoti ir atkurti biologinę įvairovę, ekosistemų, jų paslaugų kokybę bei kraštovaizdžio savitumą ir užtikrinti darnų gamtos išteklių naudojimą	6.6, 6.7, 7.1 (1 pastaba)	Projektai įgyvendinami urbanizuotose teritorijose, kurių gyventojų tankis didesnis kaip 300 gyventojų/km ² ir aplinkinėje teritorijoje (iki 2 km). Rekultivuota žemė naudojama želdynų ir želdinių įrengimui, socialiniams būstams, ūkinei, kultūrinei, sporto ar bendruomeninei veiklai	VRM, regionų plėtros tarybos, savivaldybės, valstybinių miškų valdytojai Regioninei pažangos priemonei „Sutvarkyti praeityje užterštas ir pažeistas teritorijas“ skiriama finansinių projekcijų dalis – 35 998,2 tūkst. eurų	Poveikio rodiklis: 6.8.3. Natūralių ir pusiau natūralių teritorijų ploto santykis su Lietuvos plotu, procentais	52,04 (2019 m.)	55	LRV IP, HP (darnaus vystymosi), RPP
02-001-06-08-04	Skatinti miškų plėtrą ir darnų miškų sektoriaus	6.8. Išsaugoti ir atkurti biologinę įvairovę, ekosistemų, jų	2.7, 2.8, 5.3, 6.6, 8.3 (1 pastaba)		ŽŪM	Nuosavybės teisėms atkurti rezervuotų	7,2 (2021 m.)	0	LRV IP, HP (darnaus vystymosi),

Pažangos priemonės kodas	Pažangos priemonė	Pažangos priemonės įgyvendinimo NPP uždavinys	Kiti NPP uždaviniai	Būtinės sąlygos	Dalyvaujančios institucijos	Pažangos priemonės rezultato rodiklio pavadinimas	Pažangos priemonės rezultato rodiklio reikšmės		Pažangos priemonės papildomas požymis: LRV IP, HP, NRD, RPP (2 pastaba)
							Pradinė	2030 m.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	vystymąsi	paslaugų kokybę bei kraštovaizdžio savitumą ir užtikrinti darnų gamtos išteklių naudojimą				miškų ploto dalis, palyginti su visu šalies miško žemės plotu, procentais			inovatyvumo)
						Šalies miškingumo pokytis (skaičiuojamas miškingumo pokyčio 2011–2020 m. ir 2021–2030 m. laikotarpiais santykis, parodantis miškingumo didinimo tempą)	1 (2011–2020 m.)	4,6 (2021–2030 m.)	
						Gyventojai, galintys pasinaudoti apsaugos nuo miškų gaisrų priemonėmis (6 pastaba)	0 (2021 m.)	294 118 (2029 m.)	

Pažangos priemonės kodas	Pažangos priemonė	Pažangos priemonės įgyvendinimo NPP uždavinys	Kiti NPP uždaviniai	Būtinės sąlygos	Dalyvaujančios institucijos	Pažangos priemonės rezultato rodiklio pavadinimas	Pažangos priemonės rezultato rodiklio reikšmės		Pažangos priemonės papildomas požymis: LRV IP, HP, NRD, RPP (2 pastaba)
							Pradinė	2030 m.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
02-001-06-10-01 (RE)	Skatinti rūšiuojamąjį atliekų surinkimą	6.10. Mažinti susidarančių atliekų kiekį ir efektyviai jas tvarkyti	2.6, 2.7, 6.11, 7.1, 7.2 (1 pastaba)	Veiklų atitiktis patvirtintiems regioniniams ir (ar) savivaldybių atliekų prevencijos ir tvarkymo planams, parengtiems Valstybiniam atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planui įgyvendinti	VRM, regionų plėtros tarybos, savivaldybės Regioninei pažangos priemonei „Skatinti rūšiuojamąjį atliekų surinkimą“ skiriama finansinių projekcijų dalis – 36 705,9 tūkst. eurų	Poveikio rodiklis: 6.10.2. Sąvartnyuose šalinamų komunalinių atliekų dalis, procentais	21,5 (2019 m.)	5	HP (darnaus vystymosi, lygios galimybės visiems), RPP
						Poveikio rodiklis: 6.10.3. Paruoštų pakartotinai naudoti ir perdirbtų komunalinių atliekų dalis, procentais	49,73 (2019 m.)	60	
02-001-06-10-02	Skatinti atliekų perdirbimą ir antrinių žaliavų panaudojimą	6.10. Mažinti susidarančių atliekų kiekį ir efektyviai jas tvarkyti	1.4, 1.5, 1.7, 2.7, 2.8, 6.11 (1 pastaba)	Patvirtintas Valstybinis atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas	EIM, ŽŪM	Perdirbtos atliekos, tonos per metus (10 pastaba)	0 (2021 m.)	76 929 (2029 m.) 88 429	LRV IP, HP (darnaus vystymosi)
02-001-06-10-03	Skatinti atliekų prevenciją	6.10. Mažinti susidarančių atliekų kiekį ir efektyviai jas tvarkyti	1.5, 1.7, 2.7, 2.8, 6.11 (1 pastaba)	Patvirtintas Valstybinis atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas	EIM, ŽŪM, Lietuvos Respublikos finansų ministerija, SM, savivaldybės	Susidaręs maisto atliekų kiekis, tenkantis vienam šalies gyventojui, kilogramais per metus	41 (2019 m.)	22,5 (2029 m.) 20,5	LRV IP, HP (darnaus vystymosi, inovatyvumo)

Pažangos priemonės kodas	Pažangos priemonė	Pažangos priemonės įgyvendinimo NPP uždavinys	Kiti NPP uždaviniai	Būtinės sąlygos	Dalyvaujančios institucijos	Pažangos priemonės rezultato rodiklio pavadinimas	Pažangos priemonės rezultato rodiklio reikšmės		Pažangos priemonės papildomas požymis: LRV IP, HP, NRD, RPP (2 pastaba)
							Pradinė	2030 m.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
						Ypatingųjų statinių projektų, parengtų naudojant statinių gyvavimo ciklo (SGC) modeliavimo metodiką, dalis procentais (6 pastaba)	0 (2021 m.)	10 (2029 m.)	
						Subsidijas gaunančių įmonių skaičius, vienetas	0 (2021 m.)	30	
02-001-06-11-01	Stiprinti neigiamo poveikio aplinkai prevenciją ir valdymą	6.11. Stiprinti neigiamo poveikio aplinkai prevenciją, aplinkos monitoringą ir aplinkos apsaugos kontrolę	1.4, 1.7, 2.6, 2.7, 2.8, 2.10, 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.6, 6.7, 6.8, 6.10, 8.3, 8.4, 8.6, 9.1 (1 pastaba)		Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, EIM, EM, SM, VRM (Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos), ŽŪM	Aplinkosaugos sistemų efektyvumo padidėjimas (6 pastaba)	0 (2021 m.)	20 (2029 m.)	LRV IP, HP (darnaus vystymosi, inovatyvumo, lygios galimybės visiems)
						Pavojingųjų cheminių medžiagų naudojimo mažėjimas, procentais (11 pastaba)	0 (2021 m.)	30	
						Miestuose oro kokybės tyrimo stočių (12 pastaba),	67 (2021 m.)	100	

Pažangos priemonės kodas	Pažangos priemonė	Pažangos priemonės įgyvendinimo NPP uždavinys	Kiti NPP uždaviniai	Būtinės sąlygos	Dalyvaujančios institucijos	Pažangos priemonės rezultato rodiklio pavadinimas	Pažangos priemonės rezultato rodiklio reikšmės		Pažangos priemonės papildomas požymis: LRV IP, HP, NRD, RPP (2 pastaba)
							Pradinė	2030 m.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
						<p>kuriose aplinkos oro užterštumo kietosiomis dalelėmis $KD_{2,5}$ lygis neviršija Pasaulio sveikatos organizacijos rekomenduojamo metinio užterštumo lygio, dalis, procentais (13, 14 pastabos)</p> <p>Gera informuotų apie aplinką gyventojų dalies didėjimas, procentais</p>			
02-001-06-11-02 (RE)	Stiprinti savivaldybių aplinkos oro monitoringą	6.11. Stiprinti neigiamo poveikio aplinkai prevenciją, aplinkos monitoringą ir aplinkos apsaugos kontrolę	2.10, 8.6 (1 pastaba)	Savivaldybės tarybos patvirtinta Bendrųjų savivaldybių aplinkos monitoringo nuostatų reikalavimus atitinkanti	VRM, regionų plėtros tarybos, savivaldybės Regioninei pažangos priemonei „Stiprinti savivaldybių aplinkos oro	Poveikio rodiklis: 6.13. Priešlaikinės mirtys, priskiriamos ilgalaikiam kietųjų dalelių $KD_{2,5}$ poveikiui,	245 (2017–2019 m.)	110	HP (darnaus vystymosi), RPP

Pažangos priemonės kodas	Pažangos priemonė	Pažangos priemonės įgyvendinimo NPP uždavinys	Kiti NPP uždaviniai	Būtinės sąlygos	Dalyvaujančios institucijos	Pažangos priemonės rezultato rodiklio pavadinimas	Pažangos priemonės rezultato rodiklio reikšmės		Pažangos priemonės papildomas požymis: LRV IP, HP, NRD, RPP (2 pastaba)
							Pradinė	2030 m.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
				savivaldybės aplinkos (oro) monitoringo programa kietųjų dalelių $KD_{2,5}$ koncentracijos aplinkos ore matavimams ir kitų oro teršalų (kai reikia) koncentracijos aplinkos ore matavimams, su Aplinkos apsaugos agentūros derinimo išvada, kad matavimų, atliktų pagal programoje kietųjų dalelių $KD_{2,5}$ matavimams nustatytas sąlygas duomenys bus tinkami naudoti valstybinio aplinkos monitoringo	monitoringą“ skiriama finansinių projekcijų dalis – 8 235,3 tūkst. eurų	mirusiųjų skaičius per metus, vienetais			

Pažangos priemonės kodas	Pažangos priemonė	Pažangos priemonės įgyvendinimo NPP uždavinys	Kiti NPP uždaviniai	Būtinės sąlygos	Dalyvaujančios institucijos	Pažangos priemonės rezultato rodiklio pavadinimas	Pažangos priemonės rezultato rodiklio reikšmės		Pažangos priemonės papildomas požymis: LRV IP, HP, NRD, RPP (2 pastaba)
							Pradinė	2030 m.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
				tikslams.					

1 pastaba. Kiti NPP uždaviniai:

- 1.4. Perorientuoti pramonę link klimatui neutralios ekonomikos
- 1.5. Skatinti pažangiųjų technologijų ir inovacijų kūrimą, diegimą ir sklaidą
- 1.7. Skatinti valstybės skaitmeninimą
- 1.12. Didinti Lietuvos turizmo konkurencingumą
- 1.15. Gerinti aukštos ir vidutinės pridėtinės vertės ekonomikos sektorių žmogiškųjų išteklių poreikio tenkinimą
- 2.2. Didinti neįgaliųjų ir jų šeimų, senyvo amžiaus žmonių bei kitų pažeidžiamų ir socialinėje atskirtyje esančių grupių gerovę
- 2.4. Mažinti gyventojų energetinį skurdą
- 2.6. Plėtoti neįgaliesiems tinkamą aplinką visose gyvenimo srityse
- 2.7. Stiprinti socialinio aktyvumo ir socialinės atsakomybės nuostatas visuomenėje bei bendruomeniškumą
- 2.8. Skatinti verslo atsakomybę
- 2.10. Skatinti sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo veiklas ir stiprinti psichologinį (emocinį) visuomenės atsparumą
- 4.6. Atgaivinti visuomenei reikšmingą kultūros ir tautinį paveldą ir didinti jo naudojimą visuomenės poreikiams
- 5.3. Gerinti transporto junglumą šalies viduje, su ES valstybėmis narėmis ir trečiosiomis šalimis, užtikrinti eismo saugumą
- 6.1. Didinti atsinaujinančių ir alternatyvių degalų vartojimą transporto sektoriuje, skatinti darnų įvairiarūši judumą ir mažinti transporto sukeltą aplinkos taršą
- 6.2. Plėtoti tvarų ir bioekonomikos principais paremtą ūkininkavimą visose žemės ūkio šakose
- 6.3. Užtikrinti Lietuvos elektros energijos rinkos ir elektros energetikos sistemos adekvatumą bei didinti vidaus energijos gamybos ir bendrojo galutinio energijos vartojimo atsinaujinančių energijos išteklių dalį bei diegti taršos mažinimo priemones energetikos sektoriuje
- 6.4. Švelninti poveikį klimato kaitai, įskaitant gyvenamųjų ir savivaldybių viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimą ir energijos iš atsinaujinančių išteklių naudojimo skatinimą
- 6.6. Sustiprinti gebėjimą prisitaikyti ir padidinti gamtinių ekosistemų ir šalies ūkio sektorių atsparumą klimato kaitos pokyčiams
- 6.7. Gerinti vandens telkinių būklę bei didinti vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumą ir efektyvumą
- 6.8. Išsaugoti ir atkurti biologinę įvairovę, ekosistemų, jų paslaugų kokybę bei kraštovaizdžio savitumą ir užtikrinti darnų gamtos išteklių naudojimą
- 6.10. Mažinti susidarantių atliekų kiekį ir efektyviai jas tvarkyti
- 6.11. Stiprinti neigiamo poveikio aplinkai prevenciją, aplinkos monitoringą ir aplinkos apsaugos kontrolę
- 7.1. Stiprinti regionų ekonominį augimą, atsižvelgiant į jų potencialą

7.2. Didinti darbo vietų pasiekiamumą ir viešųjų paslaugų prieinamumą visiems

8.3. Stiprinti žmoniškųjų išteklių valdymo sistemą viešojo valdymo institucijose

8.4. Tobulinti viešojo valdymo sistemą, didinti jos efektyvumą ir atvirumą

8.5. Didinti viešųjų finansų ir valstybės turto valdymo ir panaudojimo efektyvumą

8.6. Gerinti viešojo valdymo institucijų teikiamų paslaugų kokybę, didinti jų prieinamumą ir patrauklumą

9.1. Stiprinti atstovavimą Lietuvos interesams tarptautinėje erdvėje ir diasporos politiką

10.4. Užtikrinti efektyvų krizių nacionalinio saugumo srityje ir ekstremaliųjų situacijų valdymą bei jų prevenciją

2 pastaba. Lentelės 10 stulpelyje nurodomas pažangos priemonės papildomas požymis: LRV IP – Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano priemonė; HP – priemonė, kuria prisidedama prie darnaus vystymosi, inovatyvumo (kūrybingumo) ir (ar) lygių galimybių visiems horizontaliojo principo įgyvendinimo; NRD – Nacionalinės reformų darbotvarkės įgyvendinimo priemonė; RPP – regioninė pažangos priemonė.

3 pastaba. Renovuotuose savivaldybių viešuosiuose pastatuose 2021 m. iš viso sutaupyta 2,86 GWh šilumos energijos.

4 pastaba. Renovuotuose savivaldybių viešuosiuose pastatuose 2021 m. ŠESD išmetimai sumažinti 403,21 tonų CO₂ ekvivalentu.

5 pastaba. 2020 m. išmetas bendras ŠESD kiekis – 20 182,55 tūkst. tonų CO₂ ekvivalentu.

6 pastaba. ES ar kitų tarptautinių programų lėšomis siekiamas rodiklis, kurio pradinė reikšmė – 0 pagal ES ar kitoms tarptautinėms programoms numatytus reikalavimus. Tuo atveju, jei rezultato rodiklio reikšmė stebima šalies mastu ne pirmus metus, tai 8 ir 9 stulpeliuose papildomai įrašoma paskutinė žinoma rezultato rodiklio pradinė reikšmė ir siektina galutinė nurodant metus.

7 pastaba. 2020 m. su gamybinėmis nuotekomis (be paviršinių nuotekų, priskiriamų gamybinėms nuotekoms) išleista 0,088848907 t prioritetinių medžiagų, nurodytų Nuotekų tvarkymo reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. gegužės 17 d. įsakymu Nr. D1-236 „Dėl Nuotekų tvarkymo reglamento patvirtinimo“, 5.19 papunktyje.

8 pastaba. 2020 m. 2 154 919 gyventojai buvo prisijungę prie įmonių nuotekų surinkimo sistemų.

9 pastaba. Paskutinė žinoma faktinė reikšmė: 2018 m. reikšmė – 82,4 proc.

10 pastaba. 2020 m. perdirbta 1 272 284,8 tonų atliekų.

11 pastaba. 2020 m. sunaudota 3 681 tona didelį susirūpinimą keliančių cheminių medžiagų ir 1 812 tonų cheminių mišinių, kurių sudėtyje yra didelį susirūpinimą keliančių cheminių medžiagų, įrašytų į autorizotinių cheminių medžiagų sąrašą, nurodytą 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiančio Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiančio Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinančio Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 793/93, Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1488/94, Tarybos direktyvą 76/769/EEB ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105/EB bei 2000/21/EB, su visais pakeitimais XIV priede ir į kandidatinių labai didelį susirūpinimą keliančių cheminių medžiagų autorizacijos sąrašą pagal Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 59 straipsnį.

12 pastaba. Aplinkos apsaugos agentūros valstybinio aplinkos monitoringo 6 stotys (Vilniuje – 2; Kaune – 2, Klaipėdoje ir N. Akmenėje po vieną).

13 pastaba. Rodiklis kartu padės stebėti ir 18-osios Vyriausybės programos įgyvendinimą: Vyriausybės programos 157.2 iniciatyvoje numatyta iki 2030 m. miestuose ir miesteliuose perpus sumažinti žmonių sveikatai kenksmingą oro taršą; 18-osios Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano 6.2.5 veiksmas „Siekiant mažinti aplinkos oro užterštumą urbanizuotose teritorijose, <...> nustatyti griežtesnes ribines aplinkos oro užterštumo vertes pagal PSO rekomenduojamus oro užterštumo lygius ir (arba) kitas griežtesnes oro kokybės normas“.

14 pastaba. Pateiktas palyginimas su Pasaulio sveikatos organizacijos 2005 m. oro kokybės gairėse rekomenduojama KD_{2,5} norma.

2022–2030 metų plėtros programos
valdytojos Lietuvos Respublikos aplinkos
ministerijos aplinkos apsaugos ir klimato
kaitos valdymo plėtros programos
priedas

**2022–2030 METŲ PLĖTROS PROGRAMOS VALDYTOJOS LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJOS APLINKOS
APSAUGOS IR KLIMATO KAITOS VALDymo PLĖTROS PROGRAMOS SĄSAJOS SU
JUNGTINIŲ TAUTŲ DARNAUS VYSTYMOSI TIKSLAIS IR UŽDAVINIAIS**

Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslas (DVT)		DVT uždavinys	Plėtros programos pažangos uždavinys	Plėtros programos pažangos priemonė
 3 GERA SVEIKATA IR GEROVĖ	3 tikslas. Užtikrinti sveiką gyvenseną ir skatinti visų amžiaus grupių gerovę	3.9. Iki 2030 metų reikšmingai sumažinti mirčių ir ligų, kurias sukėlė pavojingi chemikalai, oro, vandens ir dirvožemio tarša ir užterštumas, skaičių	6.11. Stiprinti neigiamo poveikio aplinkai prevenciją, aplinkos monitoringą ir aplinkos apsaugos kontrolę	02-001-06-11-01 „Stiprinti neigiamo poveikio aplinkai prevenciją ir valdymą“
	6 tikslas. Užtikrinti visiems vandens prieinamumą, darnų valdymą ir sanitariją	6.1. Iki 2030 metų pasiekti, kad visiems būtų užtikrintos visuotinės ir lygiateisės galimybės gauti saugų ir prieinamą geriamąjį vandenį 6.2. Iki 2030 metų užtikrinti visiems tinkamas ir lygiateises sanitarijos bei higienos sąlygas ir panaikinti tuštinimąsi atvirose erdvėse, ypatingą dėmesį skiriant moterų ir mergaičių bei pažeidžiamoje padėtyje esančių asmenų poreikiams 6.3. Iki 2030 metų pagerinti vandens kokybę, mažinant taršą, naikinant sąvartynus ir kuo labiau sumažinant pavojingų chemikalų ir medžiagų išskyrimą, per pusę sumažinant nevalytų nuotekų kiekį ir labai padidinant atliekų perdirbimą ir saugų pakartotinį naudojimą pasauliniu mastu 6.4. Iki 2030 metų labai padidinti vandens naudojimo veiksmingumą visuose sektoriuose ir užtikrinti tausų gėlo vandens paėmimą ir tiekimą, siekiant išspręsti	6.7. Gerinti vandens telkinių būklę bei didinti vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumą ir efektyvumą 6.7. Gerinti vandens telkinių būklę bei didinti vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumą ir efektyvumą 6.7. Gerinti vandens telkinių būklę bei didinti vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumą ir efektyvumą 6.11. Stiprinti neigiamo poveikio aplinkai prevenciją, aplinkos monitoringą ir aplinkos apsaugos kontrolę 6.7. Gerinti vandens telkinių būklę bei didinti vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumą ir efektyvumą	02-001-06-07-01 (RE) „Didinti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumą“ 02-001-06-07-01 (RE) „Didinti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumą“ 02-001-06-07-01 „Gerinti vandens telkinių būklę“ 02-001-06-07-02 (RE) „Didinti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumą“ 02-001-06-11-01 „Stiprinti neigiamo poveikio aplinkai prevenciją ir valdymą“ 02-001-06-07-01 „Gerinti vandens telkinių būklę“

Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslas (DVT)	DVT uždavinys	Plėtros programos pažangos uždavinys	Plėtros programos pažangos priemonė
	vandens stygiaus problemą ir labai sumažinti žmonių, kenčiančių dėl vandens stygiaus, skaičių		
	6.5. Iki 2030 metų įdiegti kompleksinį vandens išteklių valdymą visais lygiais, įskaitant atitinkamai ir tarpvalstybinį bendradarbiavimą	6.7. Gerinti vandens telkinių būklę bei didinti vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumą ir efektyvumą	02-001-06-07-01 „Gerinti vandens telkinių būklę“
	6.6. Iki 2020 metų apsaugoti ir atkurti su vandeniu susijusias ekosistemas, įskaitant kalnus, miškus, pelkes, upes, vandeninguosius sluoksnius ir ežerus (pastaba)	6.7. Gerinti vandens telkinių būklę bei didinti vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumą ir efektyvumą	02-001-06-07-01 „Gerinti vandens telkinių būklę“
		6.8. Išsaugoti ir atkurti biologinę įvairovę, ekosistemų, jų paslaugų kokybę bei kraštovaizdžio savitumą ir užtikrinti darnų gamtos išteklių naudojimą	02-001-06-08-01 „Išsaugoti biologinę įvairovę“ 02-001-06-08-04 „Skatinti miškų plėtrą ir darnų miškų sektoriaus vystymąsi“
	6b. Remti ir stiprinti vietos bendrovių dalyvavimą vandens valdymo ir sanitarijos gerinimo procese	6.7. Gerinti vandens telkinių būklę bei didinti vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumą ir efektyvumą	02-001-06-07-01 „Gerinti vandens telkinių būklę“
 7 tikslas. Užtikrinti visiems galimybę naudotis prieinama, patikima, darnia ir modernia energija	7.2. Iki 2030 metų labai padidinti atsinaujinančiosios energijos dalį pasaulinės energijos rūšių derinyje	6.4. Švelninti poveikį klimato kaitai, įskaitant gyvenamųjų ir savivaldybių viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimą ir energijos iš atsinaujinančių išteklių naudojimo skatinimą	02-001-06-04-02 „Didinti klimato kaitos politikos veiksmingumą“
	7.3. Iki 2030 metų padvigubinti pasaulinį energijos vartojimo efektyvumo padidinimo rodiklį	6.4. Švelninti poveikį klimato kaitai, įskaitant gyvenamųjų ir savivaldybių viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimą ir energijos iš atsinaujinančių išteklių naudojimo skatinimą	02-001-06-04-01 „Skatinti pastatų renovaciją“
 11 tikslas. Pasiekti, kad miestai ir gyvenvietės taptų įtraukūs, saugūs, atsparūs ir darnūs	11.4. Didinti pastangas apsaugoti ir išsaugoti pasaulio kultūros ir gamtos paveldą	6.8. Išsaugoti ir atkurti biologinę įvairovę, ekosistemų, jų paslaugų kokybę bei kraštovaizdžio savitumą ir užtikrinti darnų gamtos išteklių naudojimą	02-001-06-08-01 „Išsaugoti biologinę įvairovę“
	11.5. Iki 2030 metų smarkiai sumažinti su gaivalinėmis nelaimėmis susijusių mirčių ir jų paveiktų žmonių skaičių, taip pat labai sumažinti tiesioginius ekonominius nuostolius, susijusius su pasauliniu bendruoju vidaus produktu, kuriuos sukelia gaivalinės nelaimės, įskaitant su vandeniu susijusias gaivalines nelaimes, sutelkiant dėmesį į neturtingųjų ir pažeidžiamąją	6.6. Sustiprinti gebėjimą prisitaikyti ir padidinti gamtinių ekosistemų ir šalies ūkio sektorių atsparumą klimato kaitos pokyčiams	02-001-06-06-01 „Didinti atsparumą ekstremaliesiems hidrometeorologiniams reiškiniams“

Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslas (DVT)	DVT uždavinys	Plėtos programos pažangos uždavinys	Plėtos programos pažangos priemonė
	<p>padėtyje atsidūrusių žmonių apsaugą</p> <p>11.6. Iki 2030 metų sumažinti vienam gyventojui tenkanti neigiamą miestų poveikį aplinkai, ypatingą dėmesį skiriant oro kokybei bei komunalinių ir kitų atliekų tvarkymui</p>	<p>6.8. Išsaugoti ir atkurti biologinę įvairovę, ekosistemų, jų paslaugų kokybę bei kraštovaizdžio savitumą ir užtikrinti darnų gamtos išteklių naudojimą</p> <p>6.10. Mažinti susidarančių atliekų kiekį ir efektyviai jas tvarkyti</p> <p>6.11. Stiprinti neigiamo poveikio aplinkai prevenciją, aplinkos monitoringą ir aplinkos apsaugos kontrolę</p>	<p>02-001-06-08-02 (RE) „Plėtoti žaliąją infrastruktūrą urbanizuotoje aplinkoje“</p> <p>02-001-06-10-01 (RE) „Skatinti rūšiuojamąjį atliekų surinkimą“</p> <p>02-001-06-10-02 „Skatinti atliekų perdirbimą ir antrinių žaliavų panaudojimą“</p> <p>02-001-06-10-03 „Skatinti atliekų prevenciją“</p> <p>02-001-06-11-01 „Stiprinti neigiamo poveikio aplinkai prevenciją ir valdymą“</p> <p>02-001-06-11-02 (RE) „Stiprinti savivaldybių aplinkos oro monitoringą“</p>
	<p>11.7. Iki 2030 metų suteikti visuotinę galimybę naudotis saugiomis, įtraukiomis ir prieinamomis žaliomis ir viešomis erdvėmis, pirmiausia moterims ir vaikams, pagyvenusiems žmonėms ir žmonėms su negalia</p>	<p>6.8. Išsaugoti ir atkurti biologinę įvairovę, ekosistemų, jų paslaugų kokybę bei kraštovaizdžio savitumą ir užtikrinti darnų gamtos išteklių naudojimą</p>	<p>02-001-06-08-02 (RE) „Plėtoti žaliąją infrastruktūrą urbanizuotoje aplinkoje“</p>
	<p>11b. Iki 2020 metų labai padidinti miestų ir gyvenviečių, patvirtinančių ir įgyvendinančių integruotą politiką ir planus, susijusius su įtrauktimi, veiksmingu išteklių naudojimu, migracija ir prisitaikymu prie klimato kaitos bei atsparumu gaivalinėms nelaimėms, skaičių, kurti ir įgyvendinti holistinį gaivalinių nelaimių rizikos valdymą visais lygiais remiantis Sendajaus gaivalinių nelaimių rizikos sumažinimo programa 2015–2030 metams (pastaba)</p>	<p>6.6. Sustiprinti gebėjimą prisitaikyti ir padidinti gamtinių ekosistemų ir šalies ūkio sektorių atsparumą klimato kaitos pokyčiams</p>	<p>02-001-06-06-01 „Didinti atsparumą ekstremaliesiems hidrometeorologiniams reiškiniams“</p>
	<p>12.2. Iki 2030 metų pasiekti darnų gamtos išteklių valdymą ir veiksmingą jų naudojimą</p> <p>12.3. Iki 2030 metų per pusę sumažinti</p>	<p>6.7. Gerinti vandens telkinių būklę bei didinti vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumą ir efektyvumą</p>	<p>02-001-06-07-01 „Gerinti vandens telkinių būklę“</p>
		<p>6.8. Išsaugoti ir atkurti biologinę įvairovę, ekosistemų, jų paslaugų kokybę bei kraštovaizdžio savitumą ir užtikrinti darnų gamtos išteklių naudojimą</p>	<p>02-001-06-08-01 „Išsaugoti biologinę įvairovę“</p> <p>02-001-06-08-04 „Skatinti miškų plėtrą ir darnų miškų sektoriaus vystymąsi“</p>
		<p>6.10. Mažinti susidarančių atliekų kiekį ir</p>	<p>02-001-06-10-03 „Skatinti atliekų prevenciją“</p>

12 tikslas.
Užtikrinti darnius vartojimo ir gamybos modelius

Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslas (DVT)	DVT uždavinys	Plėtros programos pažangos uždavinys	Plėtros programos pažangos priemonė
	vienam gyventojui tenkanti pasaulinį maisto švaistymą mažmeniniu ir vartotojų lygiu, taip pat sumažinti maisto nuostolius gamybos ir tiekimo grandinėse, įskaitant nuostolius po derliaus nuėmimo	efektyviai jas tvarkyti	
	12.4. Iki 2020 metų užtikrinti aplinkai nekenksmingą chemikalų ir visų atliekų tvarkymą per jų gyvavimo ciklą, laikantis suderintų tarptautinių programų, ir labai sumažinti jų išmetimą į orą, vandenį ir dirvožemį, kad kuo labiau sumažėtų neigiamas jų poveikis žmogaus sveikatai ir aplinkai (pastaba)	6.7. Gerinti vandens telkinių būklę bei didinti vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumą ir efektyvumą 6.8. Išsaugoti ir atkurti biologinę įvairovę, ekosistemų, jų paslaugų kokybę bei kraštovaizdžio savitumą ir užtikrinti darnų gamtos išteklių naudojimą 6.10. Mažinti susidarančių atliekų kiekį ir efektyviai jas tvarkyti	02-001-06-07-01 „Gerinti vandens telkinių būklę“ 02-001-06-08-03 (RE) „Sutvarkyti praeityje užterštas ir pažeistas teritorijas“ 02-001-06-10-01 (RE) „Skatinti rūšiuojamąjį atliekų surinkimą“ 02-001-06-10-02 „Skatinti atliekų perdirbimą ir antrinių žaliavų panaudojimą“ 02-001-06-10-03 „Skatinti atliekų prevenciją“
	12.5. Iki 2030 metų labai sumažinti atliekų susidarymą, taikant prevenciją, mažinimą, perdirbimą ir pakartotinį panaudojimą	6.10. Mažinti susidarančių atliekų kiekį ir efektyviai jas tvarkyti 6.11. Stiprinti neigiamo poveikio aplinkai prevenciją, aplinkos monitoringą ir aplinkos apsaugos kontrolę	02-001-06-11-01 „Stiprinti neigiamo poveikio aplinkai prevenciją ir valdymą“
	12.7. Skatinti darnią viešųjų pirkimų praktiką vadovaujantis nacionaline politika ir prioritetais	6.10. Mažinti susidarančių atliekų kiekį ir efektyviai jas tvarkyti 6.11. Stiprinti neigiamo poveikio aplinkai prevenciją, aplinkos monitoringą ir aplinkos apsaugos kontrolę	02-001-06-10-01 (RE) „Skatinti rūšiuojamąjį atliekų surinkimą“ 02-001-06-10-02 „Skatinti atliekų perdirbimą ir antrinių žaliavų panaudojimą“ 02-001-06-10-03 „Skatinti atliekų prevenciją“ 02-001-06-11-01 „Stiprinti neigiamo poveikio aplinkai prevenciją ir valdymą“
	12.8. Iki 2030 metų užtikrinti, kad žmonės visame pasaulyje turėtų atitinkamos informacijos ir būtų informuoti apie darnų vystymąsi ir darnų sugyvenimą su gamta	6.11. Stiprinti neigiamo poveikio aplinkai prevenciją, aplinkos monitoringą ir aplinkos apsaugos kontrolę	02-001-06-11-01 „Stiprinti neigiamo poveikio aplinkai prevenciją ir valdymą“
	12c. Racionalizuoti neveiksmingas iškastinio kuro subsidijas, skatinančias eikvojantį vartojimą, pašalinant rinkos iškraipymus remiantis nacionalinėmis aplinkybėmis, įskaitant mokesčių pertvarkymą ir laipsnišką	6.4. Švelninti poveikį klimato kaitai, įskaitant gyvenamųjų ir savivaldybių viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimą ir energijos iš atsinaujinančių išteklių naudojimo skatinimą	02-001-06-04-02 „Didinti klimato kaitos politikos veiksmingumą“

Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslas (DVT)	DVT uždavinys	Plėtos programos pažangos uždavinys	Plėtos programos pažangos priemonė
	šių žalingų subsidijų nutraukimą ten, kur jos teikiamos, siekiant atspindėti jų poveikį aplinkai, visapusiškai atsižvelgiant į ypatingus besivystančių šalių poreikius ir sąlygas, taip pat kuo labiau sumažinti galimą neigiamą poveikį jų vystymuisi neturtingas ir paveiktas bendruomenes apsaugančiu būdu	6.11. Stiprinti neigiamo poveikio aplinkai prevenciją, aplinkos monitoringą ir aplinkos apsaugos kontrolę	02-001-06-11-01 „Stiprinti neigiamo poveikio aplinkai prevenciją ir valdymą“
 13 tikslas. Imtis skubių kovos su klimato kaita ir jos poveikiu veiksmų	13.1. Stiprinti visose šalyse atsparumą su klimatu susijusiems pavojams ir gaivalinėms nelaimėms bei gebėjimą prisitaikyti prie jų padarinių	6.6. Sustiprinti gebėjimą prisitaikyti ir padidinti gamtinių ekosistemų ir šalies ūkio sektorių atsparumą klimato kaitos pokyčiams	02-001-06-06-01 „Didinti atsparumą ekstremaliesiems hidrometeorologiniams reiškiniams“
	13.2. Įtraukti klimato kaitos priemones į nacionalinę politiką, strategijas ir planavimą	6.4. Švelninti poveikį klimato kaitai, įskaitant gyvenamųjų ir savivaldybių viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimą ir energijos iš atsinaujinančių išteklių naudojimo skatinimą	02-001-06-04-02 „Didinti klimato kaitos politikos veiksmingumą“
	13.3. Gerinti švietimą, informuotumo didinimą bei žmogiškuosius ir institucinius gebėjimus klimato kaitos mažinimo, prisitaikymo prie jos, jos poveikio mažinimo ir ankstyvo įspėjimo srityse	6.4. Švelninti poveikį klimato kaitai, įskaitant gyvenamųjų ir savivaldybių viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimą ir energijos iš atsinaujinančių išteklių naudojimo skatinimą	02-001-06-04-02 „Didinti klimato kaitos politikos veiksmingumą“
		6.6. Sustiprinti gebėjimą prisitaikyti ir padidinti gamtinių ekosistemų ir šalies ūkio sektorių atsparumą klimato kaitos pokyčiams	02-001-06-06-01 „Didinti atsparumą ekstremaliesiems hidrometeorologiniams reiškiniams“
	13a. Įgyvendinti išsivysčiusių valstybių – Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos šalių – įsipareigojimą pasiekti tikslą bendrai iš visų šaltinių sukaupti 100 mlrd. JAV dolerių per metus iki 2020 metų, kad būtų galima patenkinti besivystančių šalių poreikius svarbių klimato kaitos poveikio mažinimo veiksmų ir įgyvendinimo skaidrumo požiūriu ir kuo greičiau užtikrinti visapusišką Žaliojo klimato fondo veikimą jį kapitalizuojant	6.4. Švelninti poveikį klimato kaitai, įskaitant gyvenamųjų ir savivaldybių viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimą ir energijos iš atsinaujinančių išteklių naudojimo skatinimą	02-001-06-04-02 „Didinti klimato kaitos politikos veiksmingumą“
	13b. Skatinti veiksmingo planavimo ir valdymo gebėjimų, susijusių su klimato kaita, stiprinimo mechanizmus mažiausiai	6.4. Švelninti poveikį klimato kaitai, įskaitant gyvenamųjų ir savivaldybių viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo	02-001-06-04-02 „Didinti klimato kaitos politikos veiksmingumą“

Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslas (DVT)		DVT uždavinys	Plėtros programos pažangos uždavinys	Plėtros programos pažangos priemonė
		išsivysčiusiose šalyse ir mažose besivystančiose salų valstybėse, įskaitant dėmesį moterims, jaunimui, vietinėms ir marginalizuotoms bendruomenėms	didinimą ir energijos iš atsinaujinančių išteklių naudojimo skatinimą	
	14 tikslas. Išsaugoti ir tausiai naudoti vandenynus, jūras ir jūrų išteklius darniam vystymuisi	14.1. Iki 2025 metų užkirsti kelią ir labai sumažinti visų rūšių jūrų taršą, visų pirma taršą, kurią kelia sausumoje vykdoma veikla, įskaitant jūrines šiukšles ir taršą biogeninėmis medžiagomis	6.7. Gerinti vandens telkinių būklę bei didinti vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumą ir efektyvumą 6.11. Stiprinti neigiamo poveikio aplinkai prevenciją, aplinkos monitoringą ir aplinkos apsaugos kontrolę	02-001-06-07-01 „Gerinti vandens telkinių būklę“ 02-001-06-11-01 „Stiprinti neigiamo poveikio aplinkai prevenciją ir valdymą“
		14.2. Iki 2020 metų tausiai valdyti ir saugoti jūrų ir pakrančių ekosistemas, siekiant išvengti didelio neigiamo poveikio, įskaitant jų atsparumo didinimą, ir imtis veiksmų joms atkurti, siekiant užtikrinti, kad vandenynai būtų sveiki ir produktyvūs (pastaba)	6.7. Gerinti vandens telkinių būklę bei didinti vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumą ir efektyvumą 6.8. Išsaugoti ir atkurti biologinę įvairovę, ekosistemų, jų paslaugų kokybę bei kraštovaizdžio savitumą ir užtikrinti darnų gamtos išteklių naudojimą	02-001-06-07-01 „Gerinti vandens telkinių būklę“ 02-001-06-08-01 „Išsaugoti biologinę įvairovę“
		14.5. Iki 2020 metų išsaugoti bent 10 proc. pakrantės ir jūros zonų vadovaujantis nacionaliniais ir tarptautiniais įstatymais ir geriausia turima mokslinė informacija (pastaba)	6.6. Sustiprinti gebėjimą prisitaikyti ir padidinti gamtinių ekosistemų ir šalies ūkio sektorių atsparumą klimato kaitos pokyčiams 6.7. Gerinti vandens telkinių būklę bei didinti vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumą ir efektyvumą 6.8. Išsaugoti ir atkurti biologinę įvairovę, ekosistemų, jų paslaugų kokybę bei kraštovaizdžio savitumą ir užtikrinti darnų gamtos išteklių naudojimą	02-001-06-06-01 „Didinti atsparumą ekstremaliesiems hidrometeorologiniams reiškiniams“ 02-001-06-07-01 „Gerinti vandens telkinių būklę“ 02-001-06-08-01 „Išsaugoti biologinę įvairovę“
		14b. Suteikti nedidelio masto žvejyba besiverčiantiems žvejams galimybes naudotis jūros ištekliais ir rinkomis	6.8. Išsaugoti ir atkurti biologinę įvairovę, ekosistemų, jų paslaugų kokybę bei kraštovaizdžio savitumą ir užtikrinti darnų gamtos išteklių naudojimą	02-001-06-08-01 „Išsaugoti biologinę įvairovę“
		15.1. Iki 2020 metų užtikrinti sausumos ir vidaus gėlo vandens ekosistemų ir jų paslaugų, pirmiausia miškų, pelkių, kalnų ir sausumų, išsaugojimą, atkūrimą ir tausų naudojimą laikantis tarptautinėse sutartyse nustatytų įsipareigojimų (pastaba)	6.8. Išsaugoti ir atkurti biologinę įvairovę, ekosistemų, jų paslaugų kokybę bei kraštovaizdžio savitumą ir užtikrinti darnų gamtos išteklių naudojimą	02-001-06-08-01 „Išsaugoti biologinę įvairovę“ 02-001-06-08-04 „Skatinti miškų plėtrą ir darnų miškų sektoriaus vystymąsi“
		15.2. Iki 2020 metų skatinti visų rūšių miškų	6.8. Išsaugoti ir atkurti biologinę įvairovę,	02-001-06-08-04 „Skatinti miškų plėtrą ir
	15 tikslas. Saugoti, atkurti ir skatinti darnų sausumos ekosistemų naudojimą, darniai valdyti miškus, kovoti su dykumėjimu,			

Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslas (DVT)	DVT uždavinys	Plėtos programos pažangos uždavinys	Plėtos programos pažangos priemonė
sustabdyti žemės būklės blogėjimą ir pakeisti šį procesą priešinga kryptimi bei sustabdyti biologinės įvairovės praradimą	darnaus valdymo įgyvendinimą, stabdyti miškų kirtimą, atkurti išnykusius miškus ir labai padidinti miškų želdinimą pasauliniu lygiu (pastaba)	ekosistemų, jų paslaugų kokybę bei kraštovaizdžio savitumą ir užtikrinti darnų gamtos išteklių naudojimą	darnų miškų sektoriaus vystymąsi“
	15.3. Iki 2030 metų kovoti su dykumėjimu, atkurti nykstančią žemę ir dirvožemį, įskaitant žemę, paveiktą dykumėjimo, sausros ir potvynių, ir siekti, kad žemės būklė neblogėtų visame pasaulyje	6.8. Išsaugoti ir atkurti biologinę įvairovę, ekosistemų, jų paslaugų kokybę bei kraštovaizdžio savitumą ir užtikrinti darnų gamtos išteklių naudojimą	02-001-06-08-03 (RE) „Sutvarkyti praeityje užterštas ir pažeistas teritorijas“
	15.5. Imtis skubių ir reikšmingų veiksmų, siekiant sumažinti gamtos buveinių būklės blogėjimą, sustabdyti biologinės įvairovės praradimą ir iki 2020 metų apsaugoti nykstančias rūšis ir užkirsti kelią jų išnykimui (pastaba)	6.8. Išsaugoti ir atkurti biologinę įvairovę, ekosistemų, jų paslaugų kokybę bei kraštovaizdžio savitumą ir užtikrinti darnų gamtos išteklių naudojimą	02-001-06-08-01 „Išsaugoti biologinę įvairovę“
	15.6. Skatinti sąžiningą ir lygiateisį dalijimąsi genetinių išteklių teikiama nauda ir suteikti galimybes naudotis tokiais ištekliais, kaip susitarta tarptautiniu lygiu	6.8. Išsaugoti ir atkurti biologinę įvairovę, ekosistemų, jų paslaugų kokybę bei kraštovaizdžio savitumą ir užtikrinti darnų gamtos išteklių naudojimą	02-001-06-08-01 „Išsaugoti biologinę įvairovę“ 02-001-06-08-04 „Skatinti miškų plėtrą ir darnų miškų sektoriaus vystymąsi“
	15.7. Imtis neatidėliotinų veiksmų, siekiant sustabdyti neleistiną saugomų augalijos ir gyvūnijos rūšių naikinimą ir neteisėtą prekybą jais bei išspręsti neteisėtos laukinės floros ir faunos pasiūlos ir paklausos klausimus	6.8. Išsaugoti ir atkurti biologinę įvairovę, ekosistemų, jų paslaugų kokybę bei kraštovaizdžio savitumą ir užtikrinti darnų gamtos išteklių naudojimą	02-001-06-08-01 „Išsaugoti biologinę įvairovę“
	15.8. Iki 2020 metų įdiegti priemones, skirtas užkirsti kelią svetimų invazinių rūšių platinimui ir labai sumažinti jų poveikį žemės ir vandens ekosistemoms, taip pat kontroliuoti arba sunaikinti tokias pirmenybines rūšis (pastaba)	6.8. Išsaugoti ir atkurti biologinę įvairovę, ekosistemų, jų paslaugų kokybę bei kraštovaizdžio savitumą ir užtikrinti darnų gamtos išteklių naudojimą	02-001-06-08-01 „Išsaugoti biologinę įvairovę“
	15.9. Iki 2020 metų įtraukti ekosistemų ir biologinės įvairovės vertybes į nacionalinį ir vietinį planavimą, vystymosi procesus, skurdo mažinimo strategijas ir ataskaitas (pastaba)	6.8. Išsaugoti ir atkurti biologinę įvairovę, ekosistemų, jų paslaugų kokybę bei kraštovaizdžio savitumą ir užtikrinti darnų gamtos išteklių naudojimą	02-001-06-08-01 „Išsaugoti biologinę įvairovę“
	15a. Sutelkti ir labai padidinti finansinius	6.8. Išsaugoti ir atkurti biologinę įvairovę,	02-001-06-08-01 „Išsaugoti biologinę

Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslas (DVT)	DVT uždavinys	Plėtros programos pažangos uždavinys	Plėtros programos pažangos priemonė
	išteklius iš visų šaltinių, siekiant išsaugoti ir tausiai naudoti biologinę įvairovę ir ekosistemas	ekosistemų, jų paslaugų kokybę bei kraštovaizdžio savitumą ir užtikrinti darnų gamtos išteklių naudojimą	įvairovė“

Pastaba. 2020 metams nustatyti DVT uždaviniai įgyvendinti tik iš dalies, todėl jų įgyvendinimas tęsiamas iki 2030 metų.
